TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI HARJUNIITYN YHTENÄISKOULUSSA

Harjuniityn koulun oppilaiden, oppilaiden vanhempien ja henkilökunnan näkemyksiä koulun tilaratkaisuista

Matias Lindgren

Minerva Lappalainen

Tommi Vaittinen

Sosionomiopiskelijat, TAMK

Ulla Taponen

Nuoriso-ohjaaja, Nokian kaupungin nuorisopalvelut

Raportti

Elokuu 2018

SISÄLLYS

1 JOHDANTO ... 3
2 TEEMOJEN KÄSITTELYÄ ... 4
3 VANHEMPIEN KYSELY ... 6
3.1 TURVALLISUUS ... 7
3.1.1 Koulumatka ... 7
3.2 RUTIINIEN SUJUVUUS ... 9
3.3 SOSIAALISET SUHTEET ... 10
3.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN ... 12
3.5 ESTEETTISYYS ... 14
4 HENKILÖKUNNAN KYSELY ... 15
4.1 TURVALLISUUS ... 15
4.1.1 Koulumatka ... 16
4.2 RUTIINIEN SUJUVUUS ... 17
4.3 SOSIAALISET SUHTEET ... 18
4.3.1 Osallisuus ... 18
4.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN ... 19
4.5 ESTEETTISYYS ... 23
5 1-4 -LUOKKIEN OPPILAAT ... 24
5.1 TURVALLISUUS ... 24
5.2 RUTIINIEN SUJUVUUS ... 26
5.3 SOSIAALISET SUHTEET ... 27
5.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN ... 28
5.5 ESTEETTISYYS ... 30
6 5-9 -LUOKKIEN OPPILAAT ... 32
6.1 TURVALLISUUS ... 32
6.2 RUTIINIEN SUJUVUUS ... 34
6.3 SOSIAALISET SUHTEET ... 36
6.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN ... 37
6.5 ESTEETTISYYS ... 42
LIITTEET ... 44
Liite 1. Vanhempien kyselylomake ... 44
Liite 2. Henkilökunnan kyselylomake ... 47
Liite 3. 5-9 -luokkalaisten kyselylomake ... 49
Liite 4. 1-4 -luokkien opettajien ohjeistus ... 51

1 JOHDANTO

Nokian kaupunki osallistuu LAPE-hankkeeseen eli Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelmaan, joka on hallituksen kärkihanke. Osana Pirkanmaan LAPE-hanketta toteutettiin Harjuniityn yhtenäiskoulussa lapsivaikutusten arviointia liittyen koulun tilaratkaisuihin. Tavoitteena oli kerätä aineistoa Harjuniityn koulun oppilaiden, heidän vanhempiensa ja työntekijöiden näkemyksistä koulun tilaratkaisusta. Näkökulmana oli koulun arkkitehtiset tilaratkaisut ja niiden edullisuus palvelunkäyttäjien kokemukselle. Saatua aineistoa on tarkoitus hyödyntää Nokian kaupungin tulevissa koulurakennushankkeissa, etenkin uuden yhtenäiskoulun suunnittelussa.

Aineisto koottiin ”lapsivaikutusten arviointi” -työryhmän tekemän suunnitelman pohjalta. Työskentelyn pohjana käytettiin työryhmän teettämää kyselyä koulun henkilökunnalle, josta tutkimusryhmämme jalosti teemat ja kysymykset vanhempien kyselyyn sekä 1-4 luokkalaisten oppilaiden kanssa työskentelyä varten. Kyselyt ja toiminnallinen osuus toteutettiin kevään 2018 aikana. Vanhemmille kohdennettiin sähköinen kyselylomake, jonka he saivat lapsensa Wilman kautta. Koulun oppilaille teetettiin haastattelut ja kyselyt heidän ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Tutkimuksessa nähtiin parhaaksi, että luokat 1-4. ilmaisivat näkemyksiään toiminnallisten menetelmien ja ryhmähaastattelun kautta, kun taas luokat 5-9. vastasivat luokittain avoimiin kysymyksiin valmiiden kysymysten kautta.

Koulun tilaratkaisuihin liittyviä kokemuksia kartoitettiin viiden ennalta asetetun teeman mukaisesti. Kyseiset teemat on valittu Harjuniityn koulun esittämien toiveiden pohjalta ja apuna on käytetty koulun työntekijöille suunnattua kyselyä, jota on jalostettu eri kohderyhmille sopiviksi. Tutkimus tuotti paljon näkökulman mukaista tietoa, mutta osa aineistosta antoi myös yleispätevää tietoa, millä Harjuniityn koulu ja Nokian kaupunki voivat toimintaansa kehittää.

Raportti esittelee tutkimuksen tulokset kohderyhmittäin ja jokaisen kohderyhmän esittämät näkemykset eritellään edellä mainittujen viiden teeman mukaan. Teemojen erittelyssä otetaan huomioon, että teemat myös palvelevat toisiaan, eikä yksittäinen näkemys kosketa välttämättä vain yhtä teemaa.

2 TEEMOJEN KÄSITTELYÄ

Keskeisiksi tarkasteltaviksi teemoiksi lapsivaikutuksen arvioinnissa Harjuniityn koulun tiloissa sekä vanhempien kyselyssä valittiin **rutiinien sujuvuus, esteettisyys, sosiaaliset suhteet, toiminnan mahdollistaminen** ja **turvallisuus.** Näillä teemoilla rajattiin ja jäsenneltiin tiedonkeruu ja aineiston analysointi helpommaksi ymmärtää.

Vastaajien ja haastateltavien on annettu ilmaista näkemyksiään koulurakennuksesta omien teemakäsitystensä mukaan mahdollisimman vapaasti. Tutkimuksessa on pyritty siihen, ettei vastaajia johdatella tiettyyn käsitykseen teemoista, koska he ovat kouluarjessa mukana olevina oman todellisuutensa asiantuntijoita ja uskoimme sen välittyvän parhaiten sillä, että vastaaja kertoo näkemyksensä sen mukaan, miten hän itse käsittää esim. rutiinien sujuvuuden. Teemojen käsitteitä ei olla esim. kyselyissä käytetty, eikä niitä olla olennaisena tuotu esille lasten haastatteluissa. Tuloksien lukemiselle on kuitenkin tärkeää ymmärtää, että mistä lähtökohdista tuloksia on tulkittu.

Rutiinien sujuvuudella käsitellään koulurakennuksen käytännöllisyyttä. Koulurakennuksen tulisi olla suunniteltu niin, että se perusteiltaan palvelee sitä toimintaa, mitä siellä toteutetaan. Koulun arjessa siirtymätilanteiden tulisi sujua mahdollisimman helposti ja yleisten tilojen tukea rutiinien sujuvuudessa. Koulurakennuksessa esimerkiksi liikuntasalin olisi hyvä olla oikean kokoinen, jotta se palvelisi oppilaiden liikkumista ja tarvittaessa harrastustoimintaa. Opiskelua voi koulurakennuksessa voi haitata esimerkiksi huono akustiikka, mikä voi vaikeuttaa keskittymistä. Tämä voi myös tarkoittaa erityistarpeiden huomioimista, esimerkiksi esteetöntä kulkua.

Turvallisuudessa ollaan pureuduttu erityisesti koulumatkan turvallisuuteen koulurakennuksen turvallisuuden lisäksi. Ennen kaikkea tilaratkaisuissa turvallisuus on ennakointia, sillä turvallisuuden toteutuminen on sen jälkeen enemmän kiinni käyttäjästä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi riittäviä määriä poistumisteitä ja turvallisia kulkuväyliä.

Esteettisyyden teemassa pureudutaan koulurakennuksen ulkonäöllisiin seikkoihin. Tällä voidaan puuttua esimerkiksi koulun värimaailmaan, muotoihin ja näkyvään kulttuuriin. Koulurakennukselle voi olla tärkeää esimerkiksi esillä oleva taide, tilojen käyttötarkoitukselle sopiva ulkoasu (liikuntasalin on esimerkiksi hyvä näyttää liikuntasalilta) ja se,

että tilat ulkonäöltään rohkaisevat sille tarkoitettuun toimintaan. Estetiikkaa pidetään tärkeänä viihtyvyyden kannalta ja oikeanlainen estetiikka palvelee myös lapsen oppimista, tilojen joustavuutta esteettisesti eri käyttötarkoituksiin ja ilmapiiriä.

Tilaratkaisuilla on suora vaikutus **sosiaalisten suhteiden** toteuttamiselle ja ylläpitämiselle. Sosiaalinen kanssakäynti kukoistaa paremmin rakennuksissa, joissa on tiloja, jotka mahdollistavat esimerkiksi kavereiden tapaamista, niiden käyttötarkoituksen mukaisesti. Toimivien yhteisten tilojen uupuminen taas kaventaa sosiaalisen kanssakäynnin käytännöllisiä mahdollisuuksia.

Toiminnan mahdollistamisella viitataan ensisijaisesti harrastus- ja yhteisötoimintaan. Antavatko tilat tarpeeksi puitteita esimerkiksi harrastustoiminnan järjestämiseen? Onko liikuntasali tarpeeksi toimiva erilaisten liikuntaharrastusten harjoittamiseen? Tällä teemalla on läheinen yhteys sosiaalisten suhteiden teeman kanssa, koska ne tukevat niin läheisesti toisiaan. Jos esimerkiksi koulun liikuntatilat ovat toimivat joukkuepelin harrastamiselle, edistää se myös sosiaalisia suhteita.

Kysymykset ja niihin liittyvät vastaukset ovat tässä raportissa lähtökohtaisesti jaoteltu tiettyjen teemojen mukaan, mutta vastauksia voidaan soveltaa myös muissa teemoissa, mikäli vastauksessa ilmenee niiden piirteitä. Esimerkiksi tilojen avaruus voi palvella useampaakin teemaa, kuten esim. turvallisuutta, rutiinien sujuvuutta ja toiminnan mahdollistamista.

3 VANHEMPIEN KYSELY

E-lomakkeella tehty kysely (Liite 1.) lähetettiin koulun oppilaiden Wilma-käyttäjien kautta heidän vanhemmilleen. Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 136 kotitaloutta, mikä käsittää noin 220 oppilaan vanhempaa. Kysely tehtiin monivalintakyselynä, jossa vastattiin **kyllä** ja **ei** – kysymyksiin sekä asteittaisiin tyytyväisyyskysymyksiin. Vastaajat saivat halutessaan perustella valintojaan sanallisesti jokaisen kysymyksen jälkeen, jotta eri kysymyksiin liittyviä harmaita alueita saataisiin kartoitettua ja vastaajat pystyivät perustellessaan tuomaan myös kehitysehdotuksia ilmi.

Kyselyssä on otettu huomioon myös vastanneiden vanhempien lasten luokka-aste, millä he käyvät koulua. Eri luokka-asteilla ilmenee erilaisia tarpeita (erityisesti turvallisuudessa), joten nähtiin tarpeelliseksi erotella ne vastauksissa.

Millä luokalla lapsesi on/ovat? Suluissa kyselyyn vastanneiden % oppilasmäärästä.

1.Luokka	33 (44%)
2.Luokka	33 (41%)
3.Luokka	22 (34%)
4.Luokka	17 (28%)
5.Luokka	27 (39%)
6.Luokka	21 (38%)
7.Luokka	33 (35%)
8.Luokka	25 (29%)
9.Luokka	9 (21%)

Vastausten jakaumien lisäksi erittelimme kommenteista ilmeneviä seikkoja niiden saamien kommenttimäärien mukaan. Joitakin yksittäisiä kommentteja voidaan kuitenkin nostaa esille, mikäli niiden sisältä on hyvin konkreettista ja se koetaan tarpeelliseksi tuoda Harjuniityn koulun ja Nokian kaupungin huomioon.

3.1 TURVALLISUUS

3.1.1 Koulumatka

Turvallisuus-teemaan esitettiin paljon kehitysehdotuksia koulumatkan turvallisuutta ja sujuvuutta koskien. Kysymys kuului: ”***Koetko lapsesi koulumatkan turvalliseksi?***”. Harjuniityn koulu ei välttämättä voi vaikuttaa muuhun kuin oman koulualueensa saattoliikenteeseen, mutta koulumatkoista yleensä saadaan huomioita, jotka Nokian kaupunki voi ottaa huomioon liikenteen suunnittelussa. Paljon huomioita esitettiin myös eri osapuolten (lasten, autoilijoiden, pyöräilijöiden jne.) liikennekäyttäytymisestä.

Vastauksien luvut eivät täsmää vastausten kokonaismäärän kanssa, koska osa vastaajista oli valinnut molemmat vaihtoehdot; kyllä ja ei. Vastaajista **121** (88%) kokee lapsensa koulumatkan turvallisena, kun taas **19** (12%) ei pidä sitä turvallisena. Vastaajista **4** vastasi molempiin. Kysymyksen asettelu on hyvin ehdoton, mutta vastaajat saivat kommentoida ja perustella vastaustaan tarkemmin, jolla saatiin turvallisuudessa myös paljon harmaita alueita kartoitettua.

”Koetko lapsesi koulumatkan turvalliseksi?”- vastauksien jakautuma (suluissa millä luokalla omat lapset ovat):

Luokka-aste	**Kyllä**	**Ei**
1	23	10
2	28	5
3	20	2
4	14	2
5	24	3
6	15	6
7	31	1
8	24	1
9	9	-

Erityisesti vastaajien keskuudessa oltiin **tyytyväisiä** lyhyeen koulumatkaan ja kevyen liikenteen väylään. Osa piti koulumatkaa hyvinkin rauhallisena ja turvallisena. Tässä on otettava huomioon, että osa lapsista kulkee busseilla/takseilla ja osa kävelee tai pyöräilee kouluun. Kevyen liikenteen väylät nähtiin positiivisena kävelijöiden ja pyöräilijöiden yhteisen kulun kannalta.

Valtaosan ollessa tyytyväisiä koulumatkan turvallisuuteen, tuli sanallisissa perusteluissa paljon **huomioita koulumatkan kehityskohdista**. Yksi suurimmista kehityskohdista oli koulun alueen liikennejärjestelyt, sillä koululle tultaessa ja kouluta lähdettäessä kaikki liikenne kulkee samasta risteyksestä, mikä on nähty epäturvallisena lapsia ajatellen (kahdeksan kommenttia) Tähän myös katsotaan vaikuttavan autoilijoiden ja pyöräilijöiden ylinopeudet, mikä herätti toiveita lisähidasteista. Erityishuomioita alueellisesti tuli Siuron valtatien ja Urpolankadun sisältävistä koulumatkoista (Urpolankadusta yhdeksän kommenttia, Siurosta viisi kommenttia). Autoilijoiden ylinopeuksia ja tien ylittämisiä pidettiin vaarallisina. Muita lisätoiveita turvallisuuden lisäämiseksi olivat varoitusvalot, liikennevalot ja liikenneympyrä kouluun tultaessa (kahdeksan kommenttia). Näillä kehitysideoilla voitaisiin edistää lasten kulkemisen huomioimista.

Kun vastaajilta kysyttiin kokemusta koulurakennuksen turvallisuudesta **128** (93%) piti rakennusta turvallisena, kun taas **9** (7%) ei pitänyt koulurakennusta turvallisena.

Kommenteissa ei ilmennyt mitään tiettyä, vahvaa kehittämistoivetta, sillä tiettyä yhtenevää teemaa ei perusteluista ilmennyt. Ainoastaan positiivinen palaute riittävistä poistumisteistä ja koulurakennuksen helposta hahmottamisesta sai enemmän kuin yhden samanlaisen palautteen.

Kommenteissa nostettiin kuitenkin esiin mm. se, että koulun tilojen avaruudessa ei olla yhden vastaajan mukaan huomioitu mahdollista suojautumisen tarvetta, mikäli kouluun tulisi väkivaltainen henkilö. Sähköovet ovat yhden vastaajan mielestä myös epäluotettavat ja poistumistiet ovat ahtaat. Yksi vastaaja on myös kritisoinut koulun kengättömyyttä palohälytyksiä ajatellen. Sisätilojen kiviportaat voivat myös olla liukkaat lasten kulkiessa sukkasillaan.

3.2 RUTIINIEN SUJUVUUS

Rutiinien sujuvuuteen liittyi kysymys: ***"Mikä on kokemuksesi koulun tilojen väljyydestä/avoimuudesta ja sen vaikutuksesta lapsesi koulun käyntiin?"***. **73**:lla (53%) vastaajista kokemus oli erittäin positiivinen, **59**:llä (43%) kohtalaisen positiivinen ja **4** (2%) kokivat asian kohtalaisen negatiivisesti. Kukaan vastaajista ei omannut erityisen negatiivista kokemusta.

Kuvio 1. Mikä on kokemuksesi koulun tilojen väljyydestä/avoimuudesta ja sen vaikutuksista lapsesi koulunkäyntiin? (luvut vastaajien määriä)

Vastauksissa tuli huomioita luokkatilojen pienuudesta (12 kommenttia), sillä käyttäjiä koetaan olevan paljon. Tässä on otettava huomioon Myllyhaan koulu, joka on tilapäisesti siirtynyt väistötiloihin Harjuniityn koulun alueelle aineiston keruun hetkellä. Kaksi koulua muodostavat suuren käyttäjäkunnan, mikä voi tehdä olosuhteista tilapäisesti haastavia. Koulun pihaa pidetään myös kovin ahtaana (kahdeksan kommenttia). Tämä ahtaus voi olla liitoksissa koulualueelle tuloa koskevaan sujuvuuteen, välituntien järjestämiseen tms. On mahdollista, että kommentteja on annettu myös lasten leikkiä ajatellen.

Vastauksissa oltiin tyytyväisiä avariin yhteisiin tiloihin (neljä kommenttia), jolla viitataan avoimeen "torialueeseen" koulun pääsisäänkäynnillä lähellä ruokalaa ja liikuntasalia. Osa vanhemmista oli kokenut myös luokkatilat toimivina koska ne mahdollistavat työskentelyn vaihtelevissa oppimisympäristöissä ja pienryhmissä (kolme kommenttia).

3.3 SOSIAALISET SUHTEET

Tilojen vaikutuksia sosiaalisiin suhteisiin kartoitettiin kysymyksellä: ”***Koetko koulurakennuksen vaikuttavan sosiaalisiin suhteisiin ja käyttäytymiseen?***”. Vastaajista **47** (34,3%) koki vaikutuksen erittäin positiivisena, **81** (59,1%) koki sen kohtalaisen positiivisena ja **9** (6,5%) kokemus oli kohtalaisen negatiivinen. Yksikään ei omannut erittäin negatiivista kokemusta.

Kuvio 2. Koetko koulurakennuksen vaikuttavan sosiaalisiin suhteisiin ja käyttäytymiseen? (luvut vastaajien määriä)

Sosiaalisten suhteiden teeman alla kartoitettiin myös koulurakennuksen toimivuutta koulun ja kodin välisen yhteistyön näkökulmasta. Kysymyksenä esitettiin: ”***Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta koulun ja kodin välistä yhteistyötä ajatellen?***”. Vastaajista **55** (40,7%) kokemus oli erittäin positiivinen, **74** (54,8%) kokemus oli kohtalaisen positiivinen ja **6** (4,4%) omasi kohtalaisen negatiivisen kokemuksen. Yksikään ei ilmaissut erittäin negatiivista kokemusta.

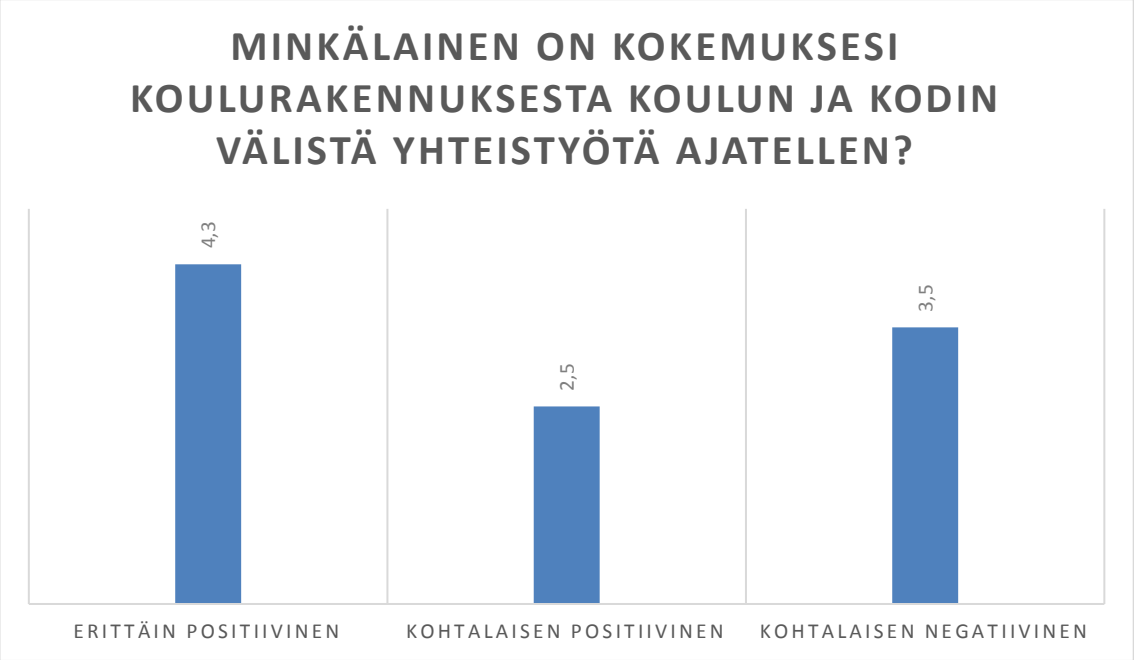

Kuvio 3. Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta koulun ja kodin välistä yhteistyötä ajatellen? (luvut vastaajien määriä)

Erityisesti kommenteissa tuotiin esille eri luokka-asteiden välinen suhtautuminen toisiinsa yhtenäiskoulussa. On yhtenäiskoulun ominaisuus, että peruskoulun kaikki luokka-asteet käyvät samaa koulua, mutta vastauksissa ilmaistiin huolta eri luokka-asteiden yhteiselon toimivuudesta (kahdeksan vastausta).

Yläkoulun oppilaat kuulemma näyttävät huonoa esimerkkiä alakoululaisille ja yksi vastaaja kokee yläkoululaisten jäävän helposti huomiotta koulun järjestelyissä, kun pienempiä oppilaita otetaan huomioon. Tämä on tietty yhtenäiskoululle ominainen haaste, mutta se on tärkeää ottaa huomioon yhtenäiskoulun ollessa pohjimmiltaan yksi suuri tilaratkaisu. Yksittäisissä vastauksissa tuotiin kuitenkin ilmi, että mm. eri pihat ylä- ja alakoululaisille ovat hyvä asia, mutta koulun pihaa pidettiin kuitenkin kokonaisuudessaan liian

pienenä (neljä vastausta). Koulua kehuttiin myös mahdollisuudesta saada aikaan yli luokkarajojen ulottuvia sosiaalisia suhteita (kolme vastausta).

Yhteisiä tiloja pidettiin liian ahtaina juhlien järjestämistä ajatellen (yhdeksän vastausta). Yhteisillä tiloilla viitattiin koulun ”torialueeseen” ja liikuntasaliin, joita yhdistää seinän väliin sijoitettu lava.

3.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN

Tyytyväisyyttä toiminnan mahdollistamiseen kartoitettiin kysymyksellä: ”***Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta monipuolista toimintaa ja harrastuksia ajatellen?***”. Vastaajista **73** (54,5%) kokemus oli erittäin positiivinen, **52** (38,8%) kokemus oli kohtalaisen positiivinen, **8** (5,9%) kokemus oli kohtalaisen negatiivinen ja **1** (0,8%) omasi erittäin negatiivisen kokemuksen.

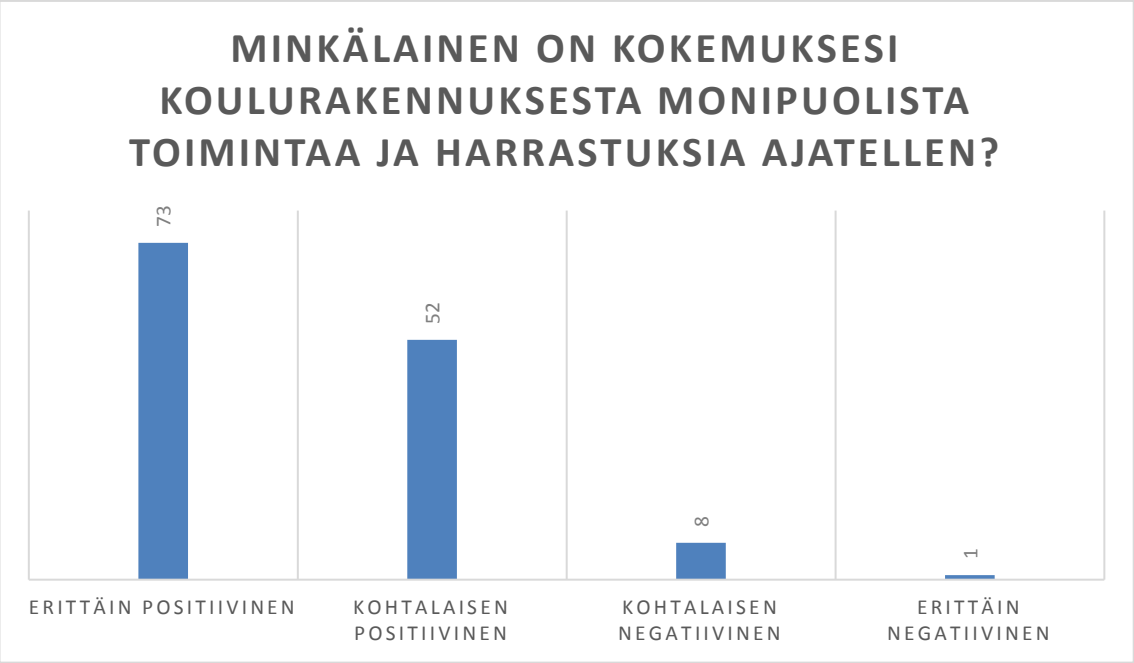

Kuvio 4. Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta monipuolista toimintaa ja harrastuksia ajatellen? (luvut vastaajien määriä)

Toiminnan mahdollistamisen teeman alle sisällytettiin myös kysymys: ”***Mikä on kokemuksesi koulun piha-alueiden toimivuudesta?***”. Vastaajista **26** (19,4%) omasi erittäin positiivisen kokemuksen, **78** (58,2%) kohtalaisen positiivisen kokemuksen, **22** (16,4%) kohtalaisen negatiivisen ja **8** (6%) erittäin negatiivisen kokemuksen.

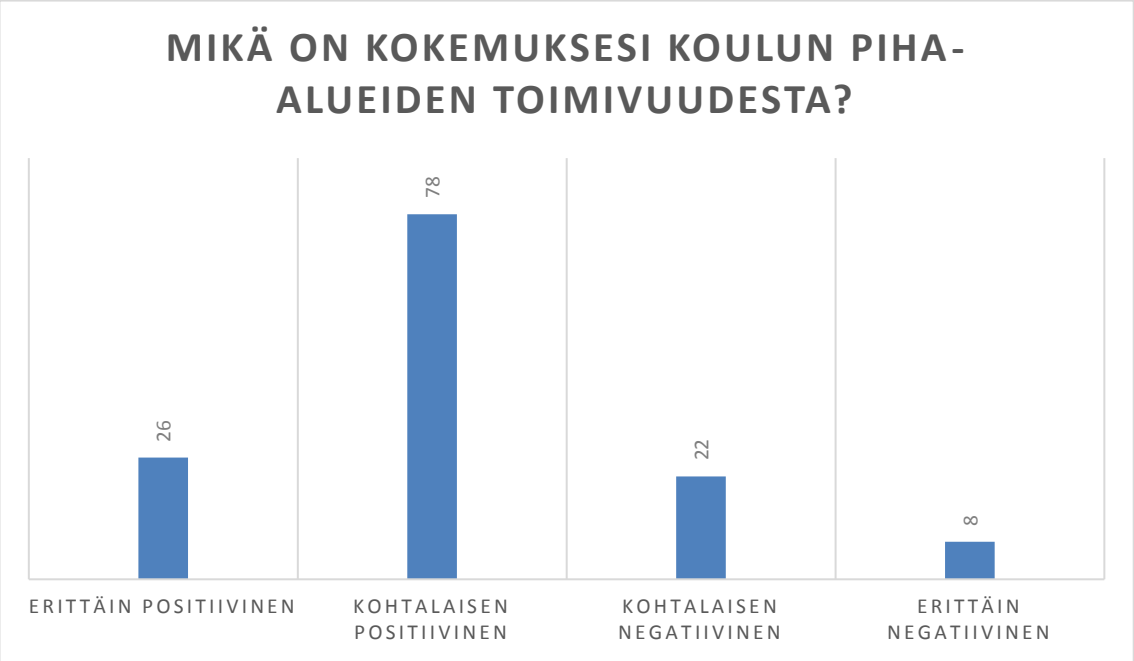

Kuvio 5. Mikä on kokemuksesi koulun piha-alueiden toimivuudesta? (luvut vastaajien määriä)

Kommenteissa tuotiin esille erityistä huolta koulun piha-alueen pienestä koosta (28 vastausta). Vastaajat pitävät pihaa liian pienenä koulun lapsimäärän tarpeisiin, eikä avaraa tilaa koeta olevan tarpeeksi. Myös pallokenttiä on toivottu lisää (neljä vastausta) ja pihalle on toivottu enemmän nurmialuetta (kolme vastausta). Pihalle toivottiin myös enemmän varjoisia paikkoja (kaksi vastausta) ja pelikentän toivottiin olevan muuta kuin asfalttia, koska siinä lapset voivat helposti satuttaa itsensä (kaksi vastausta).

Yksittäisissä kommenteissa tuli ilmi mm. kehuja nuorisotiloista ja hyvistä harrastetiloista. Yksi vastaaja huomautti siitä, että harrastetilat olisivat ”korvamerkittyjä” partiotoiminnalle, mikä hankaloittaa muiden yhteisöjen ja tahojen tilojen käyttöä.

3.5 ESTEETTISYYS

Esteettisyyden teeman alla esitimme kysymyksen: ”***Onko koulurakennus ulkonäöllisesti miellyttävä?***”. **67** (49,6%) piti koulua erittäin miellyttävän näköisenä, **66** (48,9%) piti koulua kohtalaisen miellyttävän näköisenä ja **2** (1,5%) piti koulua melko epämiellyttävän näköisenä. Kukaan vastaajista ei pitänyt koulua hyvin epämiellyttävän näköisenä.

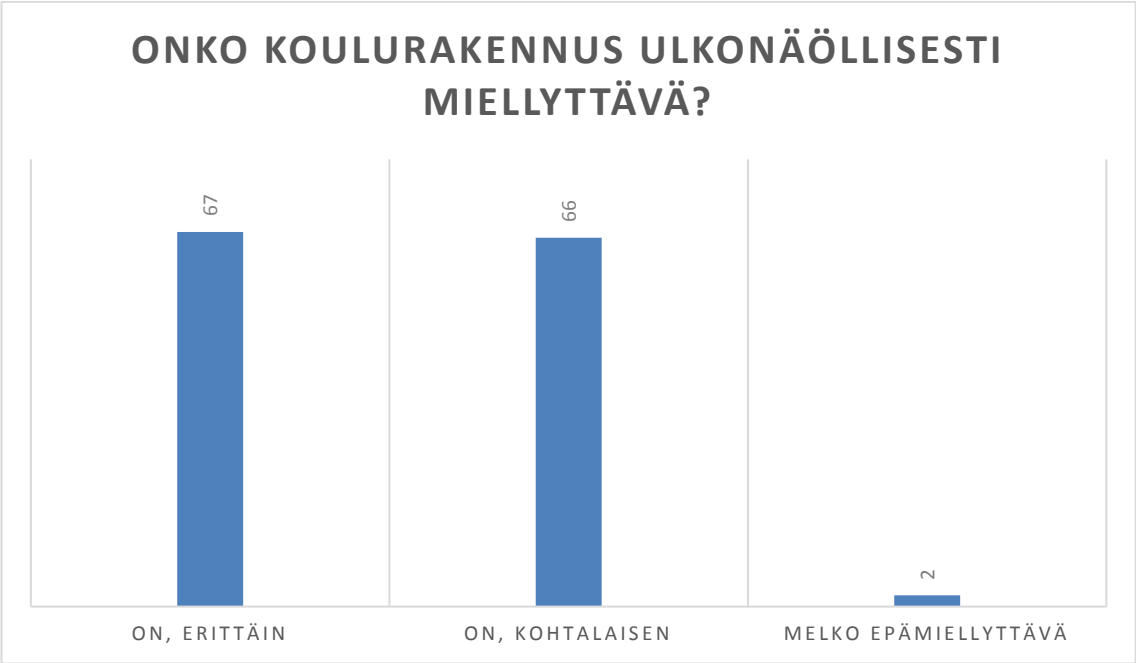

Kuvio 6. Onko koulurakennus ulkonäöllisesti miellyttävä? (luvut vastaajien määriä)

Kommenteissa ei tullut juurikaan yhtenäisiä kommentteja, mutta koulussa kehuttiin sen yleistä avaruutta ja valoisuutta (kolme vastausta) ja värejä (kolme vastausta). Vastauksissa koulun värikkyyttä pidettiin lasten näkökulmasta tärkeänä.

Yksittäisissä kommenteissa arkkitehtuuria pidettiin onnistuneena ja monipuolisena. Yhtä vastaajaa huoletti se, että onko koulun estetiikka tarpeeksi ajaton, että se olisi silmälle miellyttävä vielä 10-15 vuoden päästä. Yksi vastaaja toi myös ilmi, että vanhemmat voivat kouluun tullessaan olla hyvin hämmentyneitä, kun pääoven sijainti on huonosti merkitty.

4 HENKILÖKUNNAN KYSELY

Harjuniityn yhtenäiskoulun henkilökunta vastasi lapsivaikutuksia koskeviin kysymyksiin erillisten kysymysten avulla (Liite 2.) pienryhmissä. Henkilökunnasta koostuvia pienryhmiä oli yhteensä 12 kappaletta.

4.1 TURVALLISUUS

Kahden pienryhmän vastauksissa nimettiin turvallisuutta luoviksi asioiksi luokkien välissä olevat ovet ja tilat. Osa henkilökunnasta koki, että turvallisuuden tunnetta luo luokan oven vieressä oleva ikkuna käytävälle sekä luokkien ikkunoissa olevat sälekaihtimet (kolme vastausta). Kolme pienryhmää koki, että koulurakennuksessa on riittävästi hätäpoistumisteitä. Yksi pienryhmä vastasi, että hälytysjärjestelmät ovat toimivia. Henkilökunnan näkökulmasta turvallisuuden tunnetta etenkin pienemmille oppilaille luo myös se, että koulun tilat on jaettu eri kerroksiin luokka-asteiden mukaan (yksi vastaus). Yhdessä vastauksessa henkilökunta pohti, että onko koulun sokkeloinen rakenne turvallisuutta lisäävä tekijä vai päinvastoin.

Suurin osa henkilökunnasta mainitsi turvallisuusriskiksi sähköovien lukituksen, ovet eivät aukea aina helposti iLOQ-avaimilla (kahdeksan vastausta). Osa vastaajista (kaksi vastausta) koki ikkunan käytävään turvattomaksi ratkaisuksi, koska tällöin luokassa ei ole paikkaa mihin piiloutua, esimerkiksi uhkaavassa tilanteessa. Yhden vastauksen mukaan luokkahuoneissa olevat sälekaihtimet ovat hankalia. Sälekaihtimet eivät pimennä kunnolla ja osa niistä on rikki. Yksittäisten pienryhmien kommenteissa mainittiin, että osa koulun hätäpoistumisteistä koettiin liian kapeiksi (yksi vastaus). Torin avoin tila koetaan riskiksi esimerkiksi väkivaltaisen henkilön kohdalla ja ylipäätään väkivaltaisten oppilaiden fyysinen rajaaminen koetaan haastaviksi, koska koulun tilat ovat epäsopivia tällaisiin tapauksiin (yksi vastaus). Yhdessä henkilökunnan vastauksessa pohdittiin, että iso ja avara kouluyhteisö saattaa aiheuttaa joillekin oppilaille jopa ahdistusta ja vaikeuttaa kouluun saapumista.

Turvallisuuteen liittyvää kehitystä henkilökunta toivoi etenkin oviin ja sähkölukkojärjestelmiin, ovien tulisi aueta varmasti ja nopeasti (kuusi vastausta). Luokassa oleviin käytäväikkunoihin toivottaisiin rullaverhoja tai tummennuksia niin, että näkymän käytävästä luokkahuoneeseen voisi peittää (kolme vastausta). Henkilökunnan mielestä olisi hyvä, että kaikissa luokissa olisi vähintään kaksi poistumistietä (yksi vastaus), ovissa ovisilmät (yksi vastaus) sekä sisäpuhelimet esimerkiksi uhkaavien tilanteiden varalle (yksi vastaus). Yleisissä tiloissa toivottiin, että sivuportaikot olisivat leveämmät ja että kerrosten väliset kaiteet olisivat korkeammat (yksi vastaus). Kuvaamataidon luokkaan toivottiin lukittavaa metallikaappia (yksi vastaus).

4.1.1 Koulumatka

Yhden pienryhmän vastauksen mukaan oppilaiden koulumatka on tehty niin turvalliseksi, kun koulun ympäristössä on mahdollista. Yhden vastauksen mukaan useimpien oppilaiden koulumatkalla on hyvät ja yhtenäiset kevyenliikenteenväylät.

Koulurakennuksen välittömään ympäristöön koettiin liittyvän erilaisia turvallisuusriskejä. Etenkin aamuisin koulun pihassa on paljon liikennettä (kolme vastausta). Koulurakennuksen ympäristössä on vain yksi sisääntuloväylä, josta saavutaan päiväkotiin, esikouluun, Harjuniityn ja Myllyhaan kouluun, liikuntahalliin sekä hammashoitolaan. Yhden vastauksen mukaan reitti opettajien parkkipaikalle on huono. Koulun edustalla oleva kevyenliikenteen väylä koetaan liian kapeaksi, pyöräilijöiden on hankala ohittaa kävelijöitä turvallisesti (yksi vastaus). Koulun läheisyydessä olevat tienylityspaikat koettiin vaarallisiksi, etenkin pienimpien oppilaiden kohdalla (kolme vastausta). Siuron valtatien ylittämiseen mainittiin liittyvän riskejä. Linja-autopysäkin sijainti koettiin vaaralliseksi, koska oppilaat tulevat ohi ajavien autojen eteen (yksi vastaus). Myös Harjuniityn K-marketin kohdalla oleva tienylitys voisi olla yhden pienryhmän mukaan turvallisempi. Henkilökunnan mukaan turvattomuutta luo se, etteivät oppilaat noudata määriteltyjä kulkureittejä (kaksi vastausta).

Koulumatkan turvallisuuteen liittyen henkilökunta esitti kehitysideoita. Kahdessa vastauksessa pidettiin tärkeänä, että Urpolankadulla olisi kevyenliikenteenväylä myös toisella puolella tietä. Saattoliikenteen ohjaaminen toista reittiä voisi helpottaa aamuisia ruuhkia, liittymän sijaintia ehdotettiin pikkumetsän reunaan suoraan Urpolankadulta (yksi vastaus). Yksittäisiä ehdotuksia oli, että erityisesti jalankulkijoiden kulku Siuron

valtatien yli tulisi hoitaa turvallisemmaksi ja että suojateiden yhteyteen saataisiin hidasteet.

4.2 RUTIINIEN SUJUVUUS

Koulun arkisia rutiineita helpottavat useat sisäänkäynnit koulurakennukseen, jotka vähentävät ruuhkaa (kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia asioista, jotka toimivat ja helpottavat koulun arkea olivat älykäs valaistus sekä hyvä akustiikka. Yhden vastauksen mukaan koulun naulakot ovat ahtaita, joka vaikeuttaa vaatteiden, kenkien yms. säilytystä.

Henkilökunnan puolesta koulun ruokala koettiin pääosin toimivaksi (seitsemän vastausta). Kolmasosa oli sitä mieltä, että linjastoja on tarpeeksi ja että ruokalassa on tarpeeksi tilaa, pöytiä sekä istumapaikkoja. Pyöreät pöydät koetaan toimiviksi ja miellyttäviksi (yksi vastaus). Ruokalan tuolit ovat puisia, joten ne eivät kolise ja aiheuta meteliä (neljä vastausta). Neljäsosa vastaajista koki ruokalan akustiikan pääosin hyväksi. Ruokailutilaa kuvailtiin viihtyisäksi, valoisaksi sekä avaraksi.

Negatiiviseksi koettiin se, että ruokalaan paistaa aurinko osittain niin, että se häikäisee ruokailijoita (yksi vastaus). Esikoulun ja ruokalan välissä on ikkunat, jolloin esikoululaiset saattavat häiritä ruokailijoiden keskittymistä ja aiheuttaa levottomuutta oppilaissa (yksi vastaus). Yhden vastauksen mukaan ruokalassa on kova meteli.

Ruokailutilaan liittyen esitettiin kehitysideoita. Pienemmille oppilaille voisi olla kaksi linjastoa (yksi vastaus). Astianpalautus olisi voitu sijoittaa toiseen paikaan, sillä tällä hetkellä astianpalautuksen sijainti aiheuttaa ruuhkaa ja meteliä (yksi vastaus). Henkilökunta esitti myös toiveen siitä, että ruokalaa eriytettäisiin tarvittaessa vieläkin pienempiin osiin esimerkiksi kevyiden väliseinien avulla. Tämä vähentäisi meteliä ja helpottaisi esimerkiksi aistiyliherkkiä henkilöitä (yksi vastaus).

Erilaiset aikataulut luovat levottomuutta koulupäivän rutiineihin. Ala- ja yläkoulun erilainen päivärytmi hankaloittaa aulatilojen hyödyntämistä opetuksessa. Kehitysideaksi ehdotettiin, että yläkoulun ulkovälitunteja lisättäisiin, jotta alakoululaisilla olisi mahdollisuus toimia aulatiloissa (kaksi vastausta).

Koulun henkilökunnan arjen helpottamiseksi toivottiin, että sosiaalitiloissa olisi enemmän kuin yksi suihku (yksi vastaus). Kouluterveydenhuollon (terveydenhoitaja, psykologi, koulukuraattori) tilojen yhteydessä tulisi olla erillinen ja rauhallinen odotustila, jossa oppilailla olisi parempi yksityisyydensuoja sekä mahdollisuus levätä. Koululääkärin huone olisi kaivannut ikkunaa, koska tila on pieni ja siellä on usein monta ihmistä kerrallaan (yksi vastaus).

4.3 SOSIAALISET SUHTEET

Henkilökunnan mukaan yhtenäiskoulun idea mahdollistuu hyvin yhteisten tilojen avulla. Eri-ikäiset oppilaat kohtaavat erilaisissa tilanteissa. Koulun sisätilat ja piha antavat mahdollisuuksia kohtaamiselle, tukevat yhteisöllisyyttä, mahdollistaen yhdessäolon koko koulun voimin (yhdeksän vastausta). Oppilailla on mahdollisuus etenkin välitunneilla oleskella ja viettää aikaa käytävillä, auloissa ja torin reunalla olevilla rappusilla. Henkilökunnan mukaan yhteiset tilat kannustavat oppilaita viettämään aikaa yhdessä. Myös opiskelu yleisissä tiloissa tukee yhteisöllisyyttä sekä opettajien että oppilaiden keskuudessa (viisi vastausta). Nuorisotilojen sijainti koulun tilojen yhteydessä on hyvä ja henkilökunnan mielestä tämä tukee oppilaiden ryhmähengen rakentamista (neljä vastausta).

Yhteinen opettajanhuone on hyvä, tilava ja viihtyisä. Opettajanhuone, keittiö ja sosiaalitilat ovat olleet niin esikoulun, ala- kuin yläkoulun sekä hallinnon käytössä. Yhteiset tilat ovat tukeneet myös henkilökunnan yhteisöllisyyttä (seitsemän vastausta).

4.3.1 Osallisuus

Henkilökunnalta kysyttiin, tukevatko koulurakennuksen tilat oppilaiden osallisuutta. Kaksi pienryhmää vastasi suoraan, että tilat tukevat hyvin osallisuutta. Oppilaskunnan tila koettiin hyväksi (kolme vastausta). Nuorisotilat koettiin hyväksi ja oppilaat ovat päässeet mukaan suunnittelemaan nuorisotiloja (neljä vastausta). Yleiset avarat tilat osallistavat oppilaita harrastamaan (kolme vastausta). Yksittäisiä vastauksia asioista, jotka tukevat oppilaiden osallisuutta olivat esillä olevat oppilaiden tekemät työt, esiintymisen mahdollistava lava, mahdollisuus käyttää kirjastoa, yläkoululaisten mahdollisuus suorittaa TET-jakso koulun ruokalassa sekä kierrätyspisteet. Yhden vastauksen mukaan oppilaiden mahdollisuus tilasta toiseen liikkumiseen tukee heidän osallisuuttaan.

Henkilökunta nimesi asioita, jotka eivät heidän mielestään tue oppilaiden osallisuutta. Kioski ei sovi oppilaskunnan tilaksi ja tila koetaan liian pieneksi (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan luokissa olevat älytaulut toimivat puutteellisesti.

Kehityskohtia oppilaiden osallisuuden tukemiseksi mainittiin muutamalla yksittäisellä vastauksella. Nuorisotiloja voitaisiin hyödyntää ahkerammin, koulussa saisi olla enemmän valkotauluja sekä oppilaiden tekemiä töitä tulisi saada laittaa esille koulun seinille.

4.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN

Koko kyselyyn osallistunut henkilökunta koki koulurakennuksen yhteiset tilat tilaviksi. Avarat tilat, käytävät ja aulat saivat kiitosta henkilökunnalta. Avaria yhteisiä tiloja pystytään hyödyntämään liikkumiseen (mm. liikkuva koulu) sekä oppilaiden toiminnalliseen työskentelyyn (yksitoista vastausta). Käytävillä on pöytiä ja tuoleja työskentelyä varten. Luokkatasojen yhteiset käytävät mahdollistavat yhteistyön eri luokkien kesken (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan oppilaat haluavatkin työskennellä mahdollisimman paljon oman luokkatilan ulkopuolella. Tilavat käytävät ja aulatilat mahdollistavat myös välituntitoimintaa sisätiloissa. Kahden pienryhmän mukaan tilojen väljyys rauhoittaa välitunteja.

Neljäsosa vastaajista koki avattavat väliseinät ja pikkuhuoneet luokkien välissä toimiviksi (kolme vastausta). Luokkien äänieristys koettiin hyväksi ja luokkien ovet eristävät hyvin käytävästä kuuluvaa ääntä (kaksi vastausta). Luokkatilat mahdollistavat monipuolista ja yhteisöllistä oppimista (yksi vastaus). Luokissa olevat kalusteet ovat hyviä ja ehjiä sekä niitä pystyy säätämään, jolloin työ- ja opiskeluviihtyvyys lisääntyy (kaksi vastausta). Eri oppiaineille olevat monipuoliset luokkatilat mahdollistavat toimintaa (kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia, joiden mukaan mahdollistetaan erilaista toimintaa, olivat pienryhmätilojen toimivuus ja kuvataide- ja käsityöluokan läheinen sijainti.

Yleiset tilat (auditorio, sali, tori käytävät, ruokala) mahdollistavat erilaista toimintaa (yhdeksän vastausta). Torialuetta kuvailtiin kauniiksi, avoimeksi, valoisaksi sekä väljäksi. Kolmasosa henkilökunnasta mainitsi salin ja torin yhdistelmän olevan hyvä ja tilassa

oleva lava aukeaa molempiin suuntiin. Torin ja liikuntasalin välissä oleva ovi on helppokäyttöinen (yksi vastaus).

Henkilökunta nosti esiin koulurakennuksen tilojen mitoituksen negatiivisia puolia. Luokkatilat ovat liian pienet ja ahtaat oppilasmääriin nähden ja siksi toiminnallisuuden toteuttaminen on hankalaa. Luokkatilat on myös kalustettu tiiviisti (kymmenen vastausta). Koulurakennuksen tilojen suunnittelussa olisi pitänyt huomioida enemmän pien- ja erityisryhmien tarpeet, esimerkiksi sijoittamalla eriyttävät tilat luokkien yhteyteen. Tällä hetkellä pienluokkien tilat ovat erillään muista luokista (kolme vastausta). Kaikki luokkatasot eivät mahdu samalle käytävälle, joten se heikentää yhteistyötä. Oppilasmäärän kasvettua koulussa on tilan ahtautta, koska tiloja käyttää myös Myllyhaan koulun oppilaat (kaksi vastausta). Oppilasmäärän kasvun vuoksi myös erilaiset toiminnallisuutta tukevat tilat (esimerkiksi draamastudio) on jouduttu ottamaan luokkatilaksi (yksi vastaus).

Kirjasto on meluisa ja avoimessa tilassa oleva meteli häiritsee kirjaston käyttöä (neljä vastausta). Aulatilojen ei koeta soveltuvan pienimpien oppilaiden työskentelyyn, koska tiloissa on liikettä, levottomuutta ja melua (kaksi vastausta). Lisäksi yksittäisiä mielipiteitä nousi esiin seuraavista asioista; kaikkien luokkien välissä ei ole pikkuhuoneita, auditorio ei ole ideaali musiikinluokaksi, kotitalousluokka ei ole toimiva keskisaarekkeen vuoksi ja kaikki irtokalusteet eivät kestä käyttöä koulun arjessa.

Koulun tilaratkaisuihin esitettiin useita kehitysideoita. Koulun tiloihin kaivattaisiin lisää tiloja oppilaiden eriyttämiseen ryhmätyöskentelyä tai itsenäistä työskentelyä varten (seitsemän vastausta). Luokkahuoneiden tulisi olla suurempia (neljä vastausta). Yhden vastauksen mukaan alakoulun käytävillä olevat lokerikot ovat turhia ja näiden tilalla voisi olla mieluummin työskentelytilaa. Kirjaston akustiikan parantamiseksi kirjasto tulisi äänieristää, esimerkiksi tekemällä tilaan katto tai jatkamalla lasiseinää kattoon saakka (kolme vastausta).

Henkilökunnan mukaan koulun pihassa tulisi olla hiekkapohjainen pallokenttä (kaksi vastausta). Yksittäisiä kehitysideoita olivat isompi piha, isompi liikuntasali, kuvaamataidon ja savityön luokat voisivat sijaita vierekkäin, kuvaamataidon luokassa voisi olla ilmastointikaappi ja keittolevy sekä käsityöluokat voisivat sijaita vierekkäin.

Yksi pienryhmä nosti esiin sen, että opettajien tulisi päästä osallistumaan koulurakennuksen tilojen suunnitteluun pedagogisten ratkaisujen näkökulmasta, erityisesti taito- ja taideaineiden luokkatilojen kohdalla.

Koulun piha

Puolet vastaajista vastasi, että koulun pihassa on monipuolista liikunnallista tekemistä, esimerkiksi kiipeilytelineet, parkourpiha, keinut ja pelikentät. Pihan sokkeloisuus on hyvä asia, sillä se luo omia sektoreita (kaksi vastausta). Koulun piha tukee oppilaiden toiminnallisuutta (yksi vastaus).

Henkilökunta nimesi koulun piha-alueeseen liittyviä puutteita. Välituntivalvonnan kannalta koulurakennuksen molemmille puolille jakautunut piha on hankala (seitsemän vastausta). Piha-alue on liian pieni oppilasmäärään nähden (neljä vastausta). Pihassa oleva yksi pelikenttä ei riitä oppilasmäärään nähden (kaksi vastausta). Muita yksittäisiä vastauksia puutteisiin liittyen; iso hiekkakenttä koulun takana on liian kaukana eikä sovellu välituntikäyttöön, parkkialue jää liian isoksi Myllyhaan koulun poistuessa alueelta, koulun pihan portit eivät ole toiminallisesti hyvät (jos lunta on paljon, eivät aukea kunnolla), pelastustiet ovat puutteelliset ja yläkoululaisille ei ole pihassa juuri tekemistä, kun taas alakoululaisille tekemistä on enemmän.

Kehitysideoina mainitaan, että koulun pihaan toivotaan lisää pelikenttiä (sekä hiekka- että nurmipohjaisia) etenkin jalkapallon pelaamista varten (kahdeksan vastausta). Koulun piha saisi olla myös isompi, jotta pihassa olisi riittävästi avointa tilaa esimerkiksi juoksemiselle (seitsemän vastausta). Ulkovälinevaraston sijainti olisi hyvä olla ulkona, sillä tällä hetkellä varasto sijaitsee koulurakennuksen sisällä (kolme vastausta). Pihassa voisi olla enemmän penkkejä ja pöytiä keskeisemmillä paikoilla. Yhtenäiskoulussa voisi panostaa siihen, että etenkin yläkoululaisille olisi koulun pihassa mukavasti kalustettu alue, jossa voisi viettää aikaa (neljä vastausta). Näiden lisäksi yksittäisiä kehitysideoita oli keinujen määrän lisääminen, ilmansuuntien huomiointi siten, ettei välituntipiha olisi aina varjon puolella ja mäenlaskupaikan saaminen käyttöön.

Toiminta- ja harrastuskeskus

Henkilökunnalta kysyttiin miten he ovat kokeneet tilaratkaisujen tukeneen monipuolisen toiminta- ja harrastuskeskuksen syntymistä. Nuorisotila ja nuoriso-ohjaajan läsnäolo tukevat lasten ja nuorten kasvua. Yhteistyö koulun ja nuorisotoimen kanssa koetaan helpoksi ja toimivaksi (kolme vastausta). Nuorisotilan lisäksi koulurakennuksessa on myös partiotoiminnan tilat, joka mahdollistavat koulun tilojen hyötykäytön myös harrastustoimintaan. Koulun välittömässä läheisyydessä on erillinen liikuntahalli ja iso hiekkakenttä, joten koulun lähiympäristössä on mahdollisuus harrastaa ja toimia (kolme vastausta). Koulun ulkopuoliset toimijat käyttävät koulun tiloja koulupäivien ulkopuolella ja tätä ajatellen koulun liikuntasaliin on oma kulku ulkopuolista käyttöä varten. Koulun kulkuväyliä voidaan rajoittaa myös helposti tapahtumissa, joita koulu ei järjestä.

Henkilökunta esitti kehitysideoita harrastustoiminnan kehittämiseksi. Koulun tiloilla on paljon kysyntää, joten iltaisin läsnä oleva vahtimestari helpottaisi tilojen käyttöä, toisi turvaa sekä mahdollistaisi tilojen laajemman hyötykäytön. Koulun tilojen opasteet ja sisäänkäynnit voisivat olla merkitty selkeämmin ulkopuolisia käyttäjiä varten. Koulun piha-alueita voisi käyttää ja hyödyntää entistä aktiivisemmin myös iltaisin.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Koulun yleiset tilat mahdollistavat kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Torin, salin ja oppilaskunnan kioskin avulla on helppo järjestää tapahtumia ja tilaisuuksia (seitsemän vastausta). Koulun neuvottelutilat helpottavat erilaisten palaverien pitämistä (kaksi vastausta). Koulun oppilashuollon tilat löytyvät samalta käytävältä, joten paikka on esimerkiksi vanhemmille helppo löytää (yksi vastaus).

Kehitettävää kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön on se, että koko koulun yhteisiä juhlia on hankala järjestää, koska vanhemmat eivät mahdu tiloihin (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan isompi aulatila helpottaisi tapahtumien järjestämistä. Yhdessä vastauksessa ei koettu tilaratkaisujen vaikuttaneen merkittävästä kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, koska yhteistyöhön uskotaan vaikuttavan eniten toimintakulttuuri ja henkilöt.

4.5 ESTEETTISYYS

Henkilökunta koki koulun enimmäkseen esteettiseksi. Koulua kuvailtiin ulkonäöltään nykyaikaiseksi, moderniksi ja raikkaaksi. Eniten pidettiin koulun kauniista ja miellyttävästä värimaailmasta, niin koulurakennuksen julkisivussa, kuin sisustuksessakin (10 vastausta). Valtaosan mielestä koulun sisätilat ovat siistit, valoisat ja avarat, lasiseinien ja -ikkunoiden avulla rakennuksen sisään pääsee paljon luonnonvaloa (kahdeksan vastausta). Koulun sisustuksessa etenkin erilaiset taideteokset miellyttivät henkilökuntaa (neljä vastausta). Kengättömän koulun ansiosta siisteys korostaa esteettisyyttä (kaksi vastausta). Henkilökunnan mukaan esteettisyys lisää viihtyvyyttä (kaksi vastausta).

Kehitysideoita entistä esteettisemmän koulurakennuksen luomiseen mainittiin muutamia. Oppilaiden töiden laittaminen koulun seinille on kielletty, eivätkä työt edes pysyisi seinillä pintamateriaalien vuoksi. Vastauksessa pohdittiin auttaisiko toisenlainen maalipinta asiaa. Oppilaiden tekemien töiden laittaminen esille olisi sekä esteettisyyden että oppilaiden osallisuuden kautta positiivinen asia (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan myös luokkatiloissa saisi olla enemmän pintoja, johon voisi kiinnittää opetusmateriaaleja tai oppilaiden töitä. Yhden pienryhmän mielestä ruokala voisi olla ulkonäöltään vähemmän laitosmainen.

5 1-4 -LUOKKIEN OPPILAAT

Harjuniityn koulun oppilaita haastateltiin heidän ikää ja keskiarvoista kehitystasoa tarkkaillen. Näimme parhaaksi haastatella 1-4. luokkalaisia lapsia toiminnallisten menetelmien kautta. Teemat jaettiin 1-4. luokkalaisten kanssa niin, että yksi luokka sai 1-2 teemaa. 1-2. luokkalaiset saivat yhden teeman luokkaa kohden ja 3-4. luokkalaiset kaksi teemaa. Teemoja jaettaessa huomioitiin luokan opettajan näkemykset luokalle sopivasta teemasta ja samalla pyrittiin siihen, että mahdollisimman moni teema tulisi käytetyksi. Rutiinien sujuvuus oli kuitenkin 1-4. luokkalaisille selvästi haasteellisin teema, joten sitä jaettiin harkiten ja saimme siihen liittyen vähiten vastauksia. 1-4 -luokkien opettajille annettiin ohjeistus etukäteen (Liite 4), mutta pääsimme lähes kaikkien luokkien tunneille ohjeistamaan ja seuraamaan oppilaiden työskentelyä.

Toiminnan mahdollistaminen -teemaan vastasi yhteensä kuusi luokkaa 1-4 luokilta. **Esteettisyys** -teemaan vastasi yhteensä viisi luokkaa 1-4 luokilta. **Turvallisuus** -teemaan vastasi yhteensä kuusi luokkaa 1-4 luokilta. **Rutiinien sujuvuus** -teemaan vastasi vain kaksi luokkaa, jotka olivat 3-4 luokilta. **Sosiaaliset suhteet** -teemaan vastasi kolme luokkaa, jotka olivat 2-4 luokilta.

1-4. luokkalaisten kanssa avattiin haastattelutilaisuus teemaan sitovalla puheenvuorolla ja tehtävänannolla. He saivat tilaisuuden aluksi esittää viittaamalla heidän omia näkemyksiään heille annetun teeman mukaisesti, josta siirryttiin vähintään kahden hengen ryhmissä tekemään piirrosta, kirjoitusta tai niiden yhdistelmää teemasta. Tilaisuuden lopuksi he saivat esitellä tuotoksensa muulle luokalle. Tilaisuus lopetettiin vielä viimeisten puheenvuorojen keräämiseen ja kiitoksiin osallistumisesta.

5.1 TURVALLISUUS

Ykkösluokkalaisten mukaan turvallisuuden tunnetta luo se, että luokkahuone on turvallinen (kolme vastausta). Aidattu koulualue luo turvaa (kaksi vastausta). Yksittäisiä turvallisuuden tunnetta luovia asioita olivat koulun tilojen turvallisuus ja turvalliset kiipeilytelineet.

Ykkösluokkalaiset mainitsivat turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä. Koulumatkalla ei ole tienylityskohdissa hidasteita ajoneuvoille (kolme vastausta) ja koulun alueella oleva mäenlaskupaikka on vaarallinen, jonka vuoksi mäenlasku on kiellettyä (kaksi vastausta). Myös koulun takapihalla oleva rinne U3-kentälle oli oppilaiden mielestä vaarallinen (kaksi vastausta). Yksittäisiä mainittuja riskitekijöitä olivat yläluokkalaisten mopot ja mopoautot, joilla ajetaan lujaa tai keulitaan, pyöräliikenne, kulkureitti bussipysäkille, oja koulumatkan varrella, koulun läheisessä metsässä oleva suo ja koulussa olevat saviuunit.

Ykkösluokkalaiset toivoivat turvallisuuteen liittyvää kehitystä niin, että koulun pihalla oleva mäenlaskupaikka voitaisiin kunnostaa niin, että mäenlasku voitaisiin sallia talvisin (neljä vastausta).

Kakkosluokkalaiset kokivat turvallisiksi asioiksi suojatiet ja muut liikennemerkit koulumatkan varrella (kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia oli, että koulun aidattu pihaalue luo turvallisuutta ja paloturvallisuus koetaan hyväksi.

Turvallisuutta tukevia tekijöitä oli **kolmasluokkalaisten** mukaan turvallinen sekä lyhyt koulumatka (molemmista neljä vastausta). Yksittäisiä vastauksia olivat koulun piha-alueella oleva portti, tarpeeksi hätäpoistumisteitä, kevyenliikenteenväylät, suojatiet ja se että koulumatkan voi kulkea yhdessä kavereiden kanssa.

Kolmasluokkalaisista viisi pienryhmää vastasi, että isommat koululaiset pyöräilevät liian läheltä pienempiä oppilaita ja nämä tilanteet aiheuttavat pelkoa. Neljän ryhmän mielestä koulun portaat ovat liian kapeat. Yhden ryhmän mukaan portaat ovat myös liukkaat. Muita yksittäisiä turvallisuuteen liittyviä vastauksia olivat liian pitkä koulumatka, ylä- ja alamäet koulumatkalla, lähistöllä olevat kyykäärmeet ja oppilaiden kännykän käyttö koulumatkojen aikana.

Kolmasluokkalaiset esittivät kehittämisideoita turvallisuuden tukemiseksi. Kahdessa vastauksessa toivottiin liikennevaloja ja hidasteita suojateiden yhteyteen, jotta autoilijat havaitsisivat kevyen liikenteen paremmin. Yhdessä vastauksessa toivottiin korkeampia aitoja koulun ympärille.

Neljäsluokkalaisten mukaan turvallisuuden tunnetta luovat koulumatkalla olevat suojatiet (kolme vastausta). Yksittäisiä vastauksia annettiin koulumatkalla olevista alikulkutunneleista, siitä että kouluun on helppo saapua pyörällä ja hyvistä hätäpoistumisteistä.

Neljäsluokkalaisten mukaan merkittävin turvallisuusriski on liikenne koulumatkalla (viisi vastausta). Myös suojatien puute Siuron suunnalta tulevien oppilaiden kohdalla on riski (kaksi vastausta). Suojateiden näkyvyys voisi olla Urpolankadulla parempi, autot eivät välttämättä huomaa koululta tulevaa kevyttä liikennettä (kaksi vastausta). Koulumatkaan liittyen yhdessä vastauksessa kerrottiin, että pyöräilijät saattavat ohittaa kävelijöitä liian läheltä ja aiheuttaa vaaratilanteita. Koulun pihaan liittyen turvallisuusriskeiksi mainittiin hiekkakentällä olevat kyykäärmeet ja se, että välituntivalvojien on hankala valvoa koko koulun pihaa. Yhdessä neljäsluokkalaisten vastauksessa toivottiin, että kulku koulun pihassa olevalle parkourkentälle olisi turvallisempi.

5.2 RUTIINIEN SUJUVUUS

Yksittäisiä **ykkösluokkalaisten** mielipiteitä rutiineja helpottavista asioista olivat säilytystilat ja ruokala. Yksittäisiä mielipiteitä oli, että koulurakennus on liian pieni ja käytävillä on ahdasta. Yhden ryhmän mukaan luokan ovensuussa on usein ruuhkaa ja ahdasta.

Yksi ryhmä toivoi, että koulussa ja etenkin luokkahuoneissa olisi enemmän tilaa.
Rutiineja helpottamaan ykkösluokkalaiset toivoivat pulpetteja ja isompia portaita, joissa mahtuisi kulkemaan isompien oppilaiden ohi.

Kakkosluokkalaisten mukaan rutiinien sujuvuutta tukevat ruokala (seitsemän vastausta) sekä hyvä ilmastointi ja sisäilma (yksi vastaus). Neljän vastauksen mukaan välillä koulun tiloissa on ahtautta ja tungosta ja koulun vessat ovat likaisia. Kakkosluokkalaiset esittivät toiveen, että vessassa käynti välitunnin aikana olisi helpompaa eli vessoihin olisi käynti myös koulun pihasta (kaksi vastausta).

Kolmasluokkalaiset luettelivat tekijöitä, jotka helpottavat rutiinien sujuvuutta. Ruokala on toimiva (kaksi vastausta) ja akustiikkaseinä vaimentaa melua (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan koulussa on tarpeeksi käsienpesupaikkoja.

Kolmasluokkalaisista kaksi pienryhmää vastasi, että koulun vessat ovat usein likaisia. Koulun piha on oppilasmäärään nähden liian pieni, joten kahden vastauksen mukaan pihalla joutuu usein jonottamaan keinuun yms. Yhden vastauksen mukaan pyörätelineet ovat usein täynnä ja pyörien säilytys on tämän vuoksi hankalaa. Yksi pienryhmä toivoi kouluun isompia naulakkoja.

Neljäsluokkalaisten mielestä rutiinien sujuvuutta helpottavat käytävillä olevat lukkokaapit (seitsemän vastausta), koulussa siirtyminen paikasta toiseen on helppoa avarien tilojen ansiosta (kolme vastausta) ja pulpettien sijaan oppilailla olevat nousevat työpöydät ovat hyvät (kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia oli, että ruokala on toimiva ja pihassa on pyörätelineitä tarpeeksi.

Neljäsluokkalaiset kokivat, että väärässä ajassa olevat kellot hankaloittavat ajan seuraamista (kolme vastausta), luokissa olevat sälekaihtimet eivät pimennä kunnolla (kolme vastausta) ja lukkokaapit ovat liian pienet tavaroiden säilytykseen (kaksi vastausta). Yksittäisiä rutiineihin liittyviä vastauksia oli, että ruokala on usein täynnä ja luokkahuoneen tuolit ovat epämukavia.

Neljäsluokkalaiset toivoivat lisää pyörätelineitä pihaan (neljä vastausta). Yksittäisissä vastauksissa toivottiin isompia naulakkoja ja 3-4 pienluokan oppilaille lisää tilaa omien tavaroiden säilyttämiseen.

5.3 SOSIAALISET SUHTEET

Yhden **ykkösluokkalaisten** pienryhmän mielestä torialueen vieressä olevat isot portaat ovat mukavat yhdessä kavereiden kanssa istuskeluun ja näin ollen tukevat sosiaalisten suhteiden ylläpitämistä.

Kakkosluokkalaisten mielestä sosiaalisia suhteita mahdollistavia tekijöitä koulurakennuksessa ovat yhteinen välituntipiha, jossa on mahdollisuus viettää aikaa muiden luokkalaisten kanssa (seitsemän vastausta), tori (kuusi vastausta) ja isot portaat torialueen vieressä (kaksi vastausta).

Yhden **kolmasluokkalaisten** vastauksen mukaan sosiaalisia suhteita tukee se, että koulumatka on usean kaverin kanssa yhteinen ja koulumatkan voi kulkea yhdessä.

Neljäsluokkalaisten mielestä mahdollisuus nähdä välitunnilla myös muiden luokkien oppilaita tukee sosiaalisten suhteiden ylläpitämistä (kahdeksan vastausta). Muita vastauksia olivat nuorisotila, jossa voi viettää aikaa kavereiden kanssa (viisi vastausta) ja välituntipiha, johon kaikki mahtuvat viettämään aikaa (kaksi vastausta).

Neljäsluokkalaisten mukaan yläkoululaiset häiritsevät nuorempia oppilaita (kaksi vastausta). Muita huomioita sosiaalisiin suhteisiin liittyen oli, että välitunnit ja ruokailu ovat osalla eri aikaan, jolloin ei välttämättä pysty viettämään aikaa yhdessä eri luokilla olevien kavereiden kanssa. Yhdessä vastauksessa todettiin myös, että yhtenäiskoulussa eri-ikäiset eivät välttämättä tule toimeen keskenään.

5.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN

Ykkösluokkalaisista koulun pihassa parasta oli keinut (yhdeksän vastausta), parkourpiha ja kiipeilyteline (molemmista kahdeksan vastausta), pelikenttä (kuusi vastausta) ja muut leikkivälineet (viisi vastausta). Lisäksi yksittäisiä mielipiteitä oli, että pihassa olevat penkit ovat hyviä ja pihassa on tarpeeksi tilaa leikkiä.

Ykkösluokkalaiset mainitsivat toiminnan mahdollistaviksi tekijöiksi smart-taulut ja liikuntasalin (molemmista kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan jatkossa pitäisi rakentaa samanlainen koulu kuin Harjuniityn yhtenäiskoulu.

Ykkösluokkalaisten yksittäisiä vastauksia oli, että oppilasmäärän vuoksi leikkivälineisiin joutuu usein odottamaan, koulun piha on hieman tylsä, takapihalla ei ole tekemistä sekä jalkapalloa- ja koripalloa pitää pelata samalla kentällä tilanpuutteen vuoksi.

Ykkösluokkalaiset toivoivat koulun pihaan kunnollista, isompaa liukumäkeä (viisi vastausta), trampoliinia, erillistä jalkapallokenttää (molemmista neljä vastausta), lisää tilaa leikkimiselle ja etenkin juoksemiselle (kolme vastausta). Lisää luontoa koulunpihaan, eli kukkia, nurmikkoa ja puita, isommat maalit pelikentälle, lisää kiipeilymahdollisuuksia (kaikista kaksi vastausta). Kahden ryhmän mielestä myös koulun takapihalla voisi olla

jotain tekemistä. Oppilaat esittivät paljon ideoita erilaisien liikuntamuotojen harrastamiseen koulun pihassa, esimerkiksi skeittailuun, pyöräilyyn, jääkiekkoon, frisbeegolfiin ja polkuautoiluun liittyen. Näiden lisäksi yksittäisiä toiveita olivat; parkourpihalle lisää tankoja, hiekkalaatikko, pyörivä hämähäkkikeinu, enemmän keinuja ja penkkejä, katokset pelikentille ja lisää roskakoreja. Yksi ryhmä toivoi jopa uima-allasta ja vesiliukumäkeä. Erilaisen toiminnan mahdollistamiseen koulun sisätiloissa ykkösluokkalaiset toivoivat kiipeilyseinää, biljardipöytää, lisää tuoleja koulun aulaan ja matikkakelloa.

Kakkosluokkalaisten mielestä erilaista toimintaa koulussa mahdollistavat iso koulurakennus ja sen piha. Oppilaiden mielessä koulussa on hyvin tilaa (kahdeksan vastausta). Pihalla toimintaa mahdollistavat keinut (kuusi vastausta), kiipeilytelineet (viisi vastausta), parkourpiha ja jalkapallokenttä (neljä vastausta). Muita toimintaa mahdollistavia tekijöitä olivat kirjasto (seitsemän vastausta), tori (kuusi vastausta), nuorisotilan pelimahdollisuudet ja liikuntasali (molemmista kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia olivat palloiluhalli, auditorio, musiikkiluokka, puukäsityöluokka, torin ja salin välissä oleva lava, koulun pihassa oleva liukumäki ja säkkituolit.

Kakkosluokkalaiset toivoivat koulun pihaan lisää keinuja (kahdeksan vastausta), erilliset kentät jalkapallolle ja koripallolle (kuusi vastausta), putkiliukumäkeä ja karusellia (molemmista kaksi vastausta), lisää avaraa tilaa välituntipihalle ja avarammat katokset leikkejä varten (molemmista kaksi vastausta). Yksittäisiä toiveita olivat lisää kiipeilytelineitä ja leikkimökki.

Kolmasluokkalaiset mainitsivat toimintaa mahdollistaviksi tekijöiksi erityisesti koulun pihan (yhdeksän vastausta). Koulun pihalla pidettiin keinuista (yhdeksän vastausta), parkourpihasta (neljä vastausta), palloilukentästä (kolme vastausta) sekä liukumäestä ja kiipeilytelineestä (kaksi vastausta). Koulun sisätiloissa toimintaa mahdollistavia asioita ovat istuma- ja työskentelypaikat, kirjasto ja smart-taulut (kaikista kolme ääntä) sekä tori (kaksi ääntä). Yksittäisiä vastauksia olivat liikuntasali ja -halli, isot käytävät ja iso koulurakennus.

Kolmasluokkalaisista neljä pienryhmää vastasi, että koulun pihassa olevien koivujen siitepöly häiritsee välitunneilla ulkoilua pahimpana siitepölyaikana. Yksittäisiä vastauksia, jotka vaikuttavat koulun toimintaan negatiivisesti olivat liian pienet tilat, koulun pihaan tulleet parakit ja liian hidas liukumäki.

Kolmasluokkalaiset esittivät toiveita piha-alueen kehittämiseksi. Kaksi pienryhmää toivoi pehmeämpää pelikenttää, isompaa välituntipihaa, hiekkalaatikkoja, vähemmän soraa ja kivikkoa koulun pihaan sekä lisää keinuja yms. Yhdessä vastauksessa toivottiin enemmän pelikenttiä oppilaiden käyttöön.

Neljäsluokkalaisten mukaan erilaista toimintaa mahdollistavat parkourpiha ja kirjasto (molemmista neljä vastausta) sekä väliovet luokkahuoneiden välissä (kolme vastausta). Yksittäisiä vastauksia olivat aulatila torin parvella ja liikuntahalli.

Neljäsluokkalaiset nostivat esiin asioita, jotka hankaloittavat koulussa tapahtuvaa toimintaa; Myllyhaan koulun sijainti samalla tontilla, jonka vuoksi oppilasmäärä on kasvanut ja tämä lisää ruuhkaa (neljä vastausta) ja U3-kentälle vievät portaat ovat hankalat kulkea (kolme vastausta). Lisäksi yksittäisiä vastauksia olivat, että liikuntasalin katto on matalalla, kirjaston lukutila on rauhaton ja metsään ei saa mennä koulupäivän aikana.

Neljäsluokkalaiset toivoivat koulun pihaan metsäaluetta (neljä vastausta), isompaa pihaa (kolme vastausta) ja lisää keinuja sekä muita leikkivälineitä pihaan (kaksi vastausta). Yksittäisiä toivomuksia oli, että U3-kenttä otettaisiin tehokkaampaan käyttöön ja kentälle ehdotettiin koripallokentän siirtämistä. Koulun pihassa oleva pelikenttä voisi olla isompi, siinä voisi olla nurmipinta ja isommat maalit. Pelikenttiä voisi olla lisää oppilaiden käyttöön, parkourpiha saisi olla isompi ja koulun pihassa voisi olla enemmän piilopaikkoja (kiviä tms.) piiloleikkejä varten. Koulun sisällä aulatiloihin toivottiin lisää korkeita pöytiä.

5.5 ESTEETTISYYS

Ykkösluokkalaiset mielsivät nämä yksittäiset tekijät koulurakennuksessa esteettisiksi; lipputanko, akustiset seinät, tori, verhot ja luokkatilat. Yhden pienryhmän mielestä koulun pihassa on paljon roskia, joka näyttää rumalta. Estetiikkaan liittyen ykkösluokkalaiset toivoivat aakkosia näkyviin koulun seinille, akvaariota, lisää värillisiä ikkunoita ja lisää roskiksia koulun pihaan, jotta roskia olisi vähemmän maassa.

Kakkosluokkalaisten mielestä esteettisesti miellyttävintä koulussa on värikkäät pintamateriaalit (kolme vastausta), taivaskävelijä-taideteos (kaksi vastausta) ja erilaiset kasvit.

Kolmasluokkalaiset pitivät taivaskävelijä-taideteoksesta (kolme vastausta), värikkäistä ikkunoista ja akustiikkaseinästä (molemmista kaksi vastausta). Yksittäisiä vastauksia olivat pihassa olevat puut ja koulun sisätiloissa olevat eriväriset kerrokset.

Kolmasluokkalaisten yksittäisiä vastauksia estetiikkaan liittyen oli, että osa koulun ikkunoista on liian pieniä ja koulun pihassa on usein roskia, koska roskiksia ei ole tarpeeksi. Kolme pienryhmää toivoi koulun pihaan kukkaistutuksia ja nurmikkoalueita.

Neljäsluokkalaisten mielestä esteettisesti miellyttävintä on koulun värimaailma, esimerkiksi värilliset ikkunat ja eriväriset kerrokset (yhdeksän vastausta). Muita vastauksia olivat koulurakennuksen miellyttävä muoto ja hienot akustiikkaseinät (molemmista kaksi vastausta). Yksi pienryhmä kuvaili koulun ulkonäköä siistiksi ja viihtyisäksi.

Neljäsluokkalaisista viisi pienryhmää kertoi, että roskikset ovat liian pieniä tai niitä on liian vähän, joka aiheuttaa sen, että koulun pihassa on roskia. Punaiset aurinkosuojat koettiin epäesteettisiksi (kaksi vastausta). Yhden vastauksen mukaan koulu on ulkonäöltään liian moderni. Yksittäisiä neljäsluokkalaisten toiveita oli, että koulun pihassa olisi lampi ja että koulun tylsät betonipinnat voisi korvata puulla ja tiilellä, jotka näyttäisivät kodikkaammilta.

6 5-9 -LUOKKIEN OPPILAAT

Harjuniityn koulun oppilaita haastateltiin heidän ikää ja keskiarvoista kehitystasoa tarkkaillen. 5-9. luokkalaiset nähtiin parhaaksi haastatella perinteisen kyselyn ja keskustelun avulla. Kysymykset oli muokattu oppilaille henkilökunnalle tehdyn kyselyn pohjalta. Harjuniityn koulu muotoili kysymykset oppilaille ja teki koontilomakkeen luokkia varten (Liite 3). Harjuniityn koulun oppilaskunta järjesti 5-9 luokkalaisten haastattelut pitämällä luokkakokouksen luokittain. Yhteensä vastauksia saatiin 15 kappaletta; kolmelta viidesluokalta (yksi yhteisvastaus 5-6E), kahdelta kuudesluokalta, viideltä seitsemäsluokalta, kolmelta kahdeksasluokalta, kahdelta yhdeksäsluokalta sekä oppilaskunnalta (oppilaskunnan jäsenet ovat 3-9 luokilta).

6.1 TURVALLISUUS

Viidesluokkalaiset tuntevat olonsa koulussa turvalliseksi, siihen vaikuttavat henkilökunta ja hyvät kaverit, lukkokaapit, jolloin omat tavarat pysyvät turvassa sekä turvallisuuteen suoraan liittyvät poistumisharjoitukset, palokellojen testaus, luokan oven vieressä oleva ikkuna ja väestönsuoja. Toisaalta palohälytykset myös pelästyttävät. Turvallisuutta vähentävät ahtaat ja heiluvat paloportaat, sisäkaton laatat, jotka näyttävät siltä, että ne ovat putoamaisillaan ja torille olevat liukkaat portaat. Myös yläkoululaisten käytös saattaa vähentää turvallisuuden tunnetta.

Viidesluokkalaiset kokevat, että koulumatka on suurimmaksi osaksi turvallinen, turvallisuutta lisäävät omakotitalot matkalla ja hyvät kävelytiet mutta puutteitakin löytyy. Ympäristössä on paljon teitä ja autoliikennettä. Iso tie koulun läheisyydessä voi vähentää myös turvallisuutta. Suojateitä on, mutta tienylityskohtia voisi miettiä tarkemmin. Bussipysäkkien läheisyydessä ei ole suojateitä. Koulumatkalaisia on paljon ja kulkureitit koululle ahtaat, jolloin osa oppilaista kulkee ajoteillä ja myös pyörätiellä kävellään. Koulun pihaa lähestyessä on monta risteävää ajotietä, kuten koulun takapihalle, päiväkodille ja henkilökunnan parkkipaikalle. Koulun lähellä olevalla Urpolankadulla ajetaan kovaa, johon oppilaiden mielestä hidasteet voisivat auttaa.

Yksi viidesluokka toivoo turvallisuuden tukemiseksi koulun pihan pallokentälle korkeampia aitoja ja talveksi pulkkamäkeen turvallisuusaidat.

Kuudennelta luokalta suurin osa tuntee olevansa turvassa koulussa. Yläkerroksessa on turvallisempaa kuin alhaalla. On hyvä, että ovissa on lukot. Kuudesluokka pitää koulumatkaa turvallisena.

Kuudennen luokan vastauksessa kerrotaan, että hälytyskellot eivät kuulu esimerkiksi pikkuluokkaan ja musiikkiluokkaan, eikä muutenkaan yhtä hyvin luokkiin kuin käytävään. Musiikkiluokassa on kaksi ovea, jos koputtaa ulkopuolelta, niin se ei kuulu, varsinkin, jos on jotain äänekästä meneillään. Opettajat eivät myöskään saa ovia heti auki, niin oppilaita mietityttää onko avaimissa tai lukoissa vikaa.

Kuudennelta luokalta toivotaan rullaverhoa luokan oven viereiseen ikkunaan, josta kurkitaan välillä sisään luokkaan.

Myös **seitsemäsluokkalaiset** kokevat koulun turvalliseksi ja sitä lisää se, että luokissa on monta ovea ulos ja muutenkin riittävästi poistumisteitä. Turvallisuutta vähentävät keikkuvat paloportaat ja portaissa heiluvat kaiteet. Myös yhdessä seitsemäsluokassa koetaan käytävälle olevat ikkunat turvallisuutta vähentävinä asioina.

Kolme seitsemäsluokkaa ilmoittavat vastauksessaan, että koulumatka on turvallinen. Muutamassa vastauksessa täsmennetään, että ainakin osalle, kuten yläkoululaisille se on turvallinen. Turvallisuutta lisäävät kävely- ja suojatiet, sekä ihmispaljous. Turvattomiksi paikoiksi koetaan koulun parkkipaikka ja Urpolankadun mäki. Aamuisin koulun alkaessa on ruuhkaa parkkipaikalla, sekä kävely- ja pyörätiellä. Myllyhaan oppilaat ja bussilla kulkevat oppilaat kävelevät koko tien leveydellä, eivätkä väistä.

Kahdeksasluokkalaisten mielestä selkeät tilat, valvontakamerat, sekä se, että opettajat eivät anna oppilaiden avata ovia tekevät olosta turvallisen. Palo-opasteet voisivat puolestaan olla selkeämmät.

Kahdeksasluokkalaiset pitävät koulumatkaa turvallisena, mutta toivovat jalkakäytävää leveämmäksi tai omia kaistoja kävelijöille ja pyöräilijöille. Alakoululaiset kävelevät heidän mielestään liian leveästi ja liikennejärjestelyt ovat epäselvät. Pysäköintitilat ovat riittävät,

myös mopoille, joka koetaan hyväksi asiaksi. Ajoneuvoliikenteen nopeuksia on kahdeksasluokkalaisten mielestä laskettu. Vastauksissa nousi esiin myös se, että taksi unohtaa joskus hakea taksilla kulkevat oppilaat.

Yhdeksäsluokkalaiset pitävät koulua turvallisena, koska koulurakennuksessa on paljon uloskäyntejä.

Yhdeksäsluokkalaisista puolet kokevat koulumatkan turvallisena. Toiset kokevat ongelmaksi sen, että liikaa väkeä tulee samaan aikaan kouluun, eivätkä jalankulkijat tunne liikennesääntöjä, ovat arvaamattomia ja holtittomia kulkiessaan. Suojatielle ehdotetaan liikennevalvojaa.

Oppilaskunta antaa palautetta siitä, että koulurakennuksen poistumistiet ovat ahtaat ja epäselvät, sekä kokoontumispaikka on kaukana joistakin koulun tiloista. Poistumisteitä on paljon, joka on hyvä juttu. Oppilaskunta luetteli asioita, jotka kokevat turvattomiksi koulun ympäristössä; parkkipaikka on ahdas, bussit ja kovaa ajavat autot ovat vaarallisia, koulun edessä oleva suora on ahdas ja kävelyreittejä esimerkiksi bussipysäkille puuttuu.

6.2 RUTIINIEN SUJUVUUS

Viidesluokkalaisten mielestä ruokala on viihtyisä, mutta se voisi olla isompi. Ruokalassa voisi olla myös lisää pyöreitä pöytiä, koska ne ovat suosittuja. Astiapalautuspaikkoja saisi olla enemmän sekä ruuhka-aikana ruokalassa saisi olla yksi linjasto enemmän. Yhden luokan mielestä ei ruokailutilassa ole kehitettävää.

Viidesluokkalaiset toivoivat, että koulun pihassa olevat pyörätelineet olisivat tilavampia ja niitä olisi enemmän. Nykyiset pyörätelineet ovat liian ahtaat koulun oppilasmäärälle. Yksi viidesluokka kokee, että naulakot ovat ahtaat ja niissä on liian vähän tilaa kengille, säilytyslokerot luokissa ovat liian pienet ja koulun vesi maistuu pahalta (raudalta?). Yksi viidesluokka koki, että lattiat ovat likaiset ja sukat ovat koulupäivän jälkeen pohjista mustat.

Kuudennen luokan mielestä ruokailutila toimii hyvin, mutta avonaisuus tuo joskus meteliä. Ruokailun jälkeen odottelu on ruokalassa ikävää. Heidän mielestään koulussa on

liikaa kerroksia ja se on liian pieni, kun oppilaita on niin paljon. Kuudesluokkalaisten mielestä koulun tiloissa on joskus liian lämmin ja huono ilma. Luokissa olevat sälekaihtimet ja verhot päästävät valon läpi.
Kuudesluokka tuo esille sen, että pyörätelineitä on alakoululla liian vähän ja välit telineissä ovat liian pienet, jolloin pyöriä on vaikea saada pois.

Kolme **seitsemäsluokkaa** on sitä mieltä, että ruokailutila on ahdas ja pieni, joka tuo ruuhkaa ja meteliä ruokalaan. Linjastolla on liian paljon jonoa, joten linjastoja toivotaan lisää. Myös seitsemäsluokkalaiset toivovat ruokalaan korkeita pöytiä lisää. Ruuhkan välttämiseksi ruokailuajat pitäisi miettiä tarkemmin. Ruokalaan toivotaan myös enemmän siivousta, koska paikat ovat likaiset. Yksi luokka haluaa uuden ruokalistan, vaikka ruoka ja tila ovat aivan parhaita. Muiden luokkien mielestä ruokala on ok ja toimiva.

Yksi seitsemäsluokka haluaisi pitää kengät jalassa koulun sisätiloissa. Toinen seitsemäsluokka haluaisi kouluun enemmän roskiksia. Seitsemäsluokilta toivotaan myös, että Siuron bussin tulisi aikaisemmin.

Kahdeksasluokkalaiset pitävät ruokalaa liian pienenä ja toivovat, että ruokala olisi isompi. Ruuhkien välttämiseksi toivotaan levitetympiä ruokailuaikoja. Ruokalaa pidetään sotkuisena ja pöytien siisteydessä on parantamisen varaa. Pöydät loppuvat kesken, joten myös kahdeksasluokkalaiset toivovat lisää korkeita pöytiä. Tuolien pidikkeet ovat löysät ja ne putoilevat. Yksi luokka on sitä mieltä, että ruoka loppuu aina kesken. Alakoululaisille riittää heidän mielestään hyviä ruokia ja jälkiruokia, mutta yläkoululaiset, joilla pidemmät koulupäivät saavat jäljelle jäänyttä kuivaa spagettipataa. Toinen luokka toivoo ala- ja yläkoululaisille omia ruokaloita.

Kahdeksasluokkalaiset toivoivat koulun pihaan enemmän pyörätelineitä. Lisäksi toivottiin parempaa lattiaa, valokatkaisijat vessaan ja lisää roskiksia penkkien läheisyyteen.

Yhdeksäsluokkalaisista suurimman osan mielestä ruokala tilana on itsessään toimiva ja monipuoliset pöydät saavat kiitosta. Osan mielestä tilat ovat kuitenkin täydentuntuiset varsinkin nyt, kun Myllyhaan oppilaat muuttivat Harjuniityn koulun alueelle. Jonoja on ja ruokaa joutuu odottamaan. Ruokalaan toivotaan myös isompia tuoleja ja enemmän siivousta.

Yhdeksäsluokan mielestä kengättömyys ei toimi koulussa ja aiheuttaa turhia riitoja, epäkäytännöllisyyttä ja turvallisuusriskin. Yhdeksäsluokkalaisten mielestä kaapit vievät turhaa tilaa ja luovat ahtautta. Toisaalta kaappien toivotaan olevan isompia ja niissä olisi hyvä olla pistorasia.

Oppilaskunnan mielestä ruokala tuntuu toisinaan pieneltä ja pihan pyörätelineet ovat huonoja.

6.3 SOSIAALISET SUHTEET

Viidesluokkalaisten mielestä koulussa on paljon oleskelupaikkoja, jotka helpottavat sosiaalisia suhteita, kuten nuorisotilat ja pihan aktiviteetit. Lisää toivotaan kuitenkin sohvia, säkkituoleja ja muita mukavia oleskelutiloja, sekä myös rauhallisia tiloja, kuten ”koppituoli”. Nuorisotilojen toivotaan olevan enemmän auki. Viidesluokkalaisten mielestä piha ei vaikuta kaverisuhteisiin, mutta rauhallista tilaa kavereiden kanssa juttelulle pitää olla. Pihalle voisi myös lisätä ”kaveripenkin”, joka voisi vaikuttaa myös kaverisuhteisiin. Yhden luokan vastaus on jätetty tyhjäksi.

Kuudennen luokan mielestä toria pidetään hyvänä paikkana hengailla kavereiden kanssa. Kuudesluokkalaisten mielestä isolla kentällä olisi mukavampi pelata kavereiden kanssa, kun olisi tilaa. Nyt ei tule pelattua, kun viidesluokkalaisia on niin paljon koripallokentällä.

Seitsemäsluokkalaisten mielestä koulurakennus on hyvä sosiaalisille suhteille. Parhaita paikkoja viettää kavereiden kanssa aikaa ovat nuorisotilat ja pöytä- ja sohvaryhmät käytävillä ym. oleskelutilat. Oleskelutiloja kaivataan kouluun myös lisää. Erityisesti toivotaan lisää pehmeitä penkkejä, sillä on hyvä, että käytävillä on istumapaikkoja, jossa varsinkin välitunneilla saattaa olla ahdasta. Yhdessä vastauksessa mainittiin myös ruokala, kivirappuset ja kirjaston käytävä helpottavan sosiaalisia suhteita.

Seitsemäsluokkalaisista suurin osa ei koe, että piha-alue vaikuttaisi kaverisuhteisiin, mutta siellä on mukava välillä pelata tai tehdä paljon eri juttuja kavereiden kanssa. Yksi luokka toivoo, että jalkapalloa pääsisi pelaamaan ilman alakoululaisia.

Kahdeksasluokkalaisten mielestä nuorisotilat ja käytävien sohvaryhmät helpottavat sosiaalisia suhteita. Nuorisotilojen toivottaisiin olevan aina käytössä ja sohvaryhmiä, sekä oleskelupöytiä (yhdistettäviä pöytiä) kaivataan lisää. Lisäksi toivotaan myös lisää saleja ja liikuntapaikkoja, sekä mukavammat tuolit luokkiin. Yksi luokka toivoo, että alakoulu olisi erillään yläkoulusta. Kahdeksasluokkalaiset haluaisivat lisää erilaisia yhteisiä tiloja, mutta myös erillisiä tiloja nuoremmille ja vanhemmille oppilaille.

Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset ovat samaa mieltä muiden kanssa, että piha- alue ei vaikuta kaverisuhteisiin, mutta yhdessä vastauksessa todetaan, että pihalla on kuitenkin helppo nähdä kavereita.

Yhdeksäsluokkalaiset pitävät tiloja hyvinä, kuten myös sitä, että käytävillä on paljon pöytiä ja istumapaikkoja. Erityisesti toivotaan koulurakennuksen toiseen kerrokseen lisää ”matopenkkejä” ja pyöreitä pöytiä. Nuorisotiloja pidetään erinomaisena, mutta kaivataan kuitenkin enemmän paikkoja, jossa saisi olla välitunnit rauhassa. Yhdeksäsluokka haluaa yläkoulun ja alakoulun enemmän erilleen. Yhdeksäsluokkalaiset toivovat erillistä aluetta alakoululaisille, heidän mukaan pienemmät oppilaat häiritsevät isompia.

Oppilaskunnan mielestä välitunnilla on helppo olla ystävien seurassa, myös luokkarajojen yli. Oppilaskunnan mielestä pihan hajanaisuuden vuoksi on hankala löytää kavereita. Heidän mielestään vaikuttaa sosiaalisiin suhteisiin paljon, koska siellä ollaan yhdessä. Yläkoululaiset eivät hölmöile, kun alakoululaisia on pihalla.

Oppilaskunta toivoo hallitukselle isompaa kokoontumistilaa sekä täysin hiljaista tilaa oppilaille, jossa olisi mahdollisuus rauhoittua koulupäivän aikana.

6.4 TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN

Harjuniityn yhtenäiskoulussa käytetään monipuolisesti myös muita tiloja oppimiseen, oman luokan lisäksi.

Viidesluokkalaiset käyttävät eri aineille tarkoitettuja tiloja, kuten esimerkiksi kielten, käsityön (savityö, märkätyötila) tai musiikin luokkia sekä yläkoululaisille tarkoitettuja

aineluokkia, kuten kotitalouden- ja kemian luokkia. Tunteja pidetään myös luokkahuoneiden ulkopuolella käytävillä, kirjastossa, monitoimihallilla, auditoriossa, nuorisotilassa ja ulkona (koulun pihassa ja metsässä). Käytävällä on opiskeltu eri aineita matikasta kieliin sekä ympäristöoppia ja tehty ryhmätöitä. Auditoriossa on pidetty musiikin tunteja ja kirjastossa on luettu. Nuorisotiloilla on leivottu ja pelattu. Ulkona koulun pihassa ja metsässä on opiskeltu matematiikkaa ja poimittu marjoja sekä sieniä.

Viidesluokkalaiset tykkäävät siitä, että koulun tilat ovat isoja ja siistejä, joten ne tarjoavat monipuoliset ja hyvät opiskelumahdollisuudet. Tämän lisäksi yhteisiä tiloja on riittävästi ja ne ovat sopivan kokoisia. Kuitenkaan luokkatiloja ei ole tällä hetkellä riittävästi kiertävän Myllyhaan koulun luokan vuoksi. Osan mielestä koulun piha on liian pieni ja varsinkin parkourpihan puoli on usein liian täynnä.

Viidesluokkalaiset käyttävät partio- ja nuorisotiloja, joissa on mukava viettää aikaa ja partiotiloissa onnistuu myös tavaroiden säilytys. Partiotiloista sanottiin yhdessä vastauksessa, että tilat ovat hieman pienet. Liikuntasali toimii liikuntaharrastuksissa hyvin vapaa-ajalla. Luokkatilat, torin kokoontumistila ja sali koetaan kuitenkin liian pieniksi juhlatilaisuuksissa.

Viidesluokkalaisista osan mielestä piha on tarpeeksi iso ja hyvää on erilaiset aktiviteetit, mutta niitä toivotaan pihaan myös lisää. Parkourpiha on kiva ja sitä toivotaan isommaksi, sekä lisää korkeampia ja mutkikkaampia kiipeilytelineitä. Leikkitelineitä on liian vähän, joihin joutuu jonottamaan liian pitkään. Pelitilaa pitäisi olla pihalla enemmän, nyt sitä ei ole juuri lainkaan. Koripallo- ja jalkapallokenttä halutaan erikseen, koska nyt molempia pelejä pelataan samaan aikaan pienellä kentällä. Myös pelikentän asfalttipinta on huono alusta pelaamiseen. Lisäksi toivotaan nurmikenttää ja välinevarastoa koulun pihaan oppilaille välituntitarkoitukseen. Oppilaat haluaisivat myös käyttää metsää välituntisin. Parkkipaikka on tällä hetkellä pieni Myllyhaan koulun väistötilojen takia.

Yksi viidesluokka toivoo pihalle enemmän aktiviteetteja, kuten pieniä maahan upotettavia trampoliineja ja nurmikenttää. Opiskeluaulan kaltaisia tiloja ja pehmeitä istuimia voisi olla enemmän, koska käyttäjiä on paljon. Toinen viidesluokka toivoo kaikkiin vessoihin peilejä ja käsipaperia pyyhkeen lisäksi sekä käsidesipumppuja.

Viidesluokkalaiset toivovat koulun pihalle nurmikenttää, ettei hiekka pöllyäisi. Lisäksi toivotaan sisälle välipala- ja juoma-automaattia sekä koulun pihaan juoma-automaattia. Kirjastoon toivotaan mukavampia penkkejä, jossa olisi paremmat selkänojat. Yksi viidesluokka toivoo, että metsäalue koulun lähellä säilytettäisiin.

Kuudennen luokan oppitunteja on pidetty pikkuhuoneessa (oman luokan yhteydessä), multimedialuokassa, aineluokissa, kielistudiossa ja auditoriossa sekä luokkien ulkopuolella opiskeluaulassa, käytävillä, torilla, rappusissa, ruokalassa, nuorisotilalla, metsässä ja koulun kentällä. Tunneilla on tehty muun muassa pari-, ryhmätyötä, toiminnallisia juttuja, kuten leikkejä, esityksien harjoittelua ja videointia sekä hiljaista työskentelyä.

Kuudennen luokan oma luokka on liian pieni, koska oppilaita on niin paljon. Pöytiä siirrellään, mutta silti luokassa ei kunnolla mahdu olemaan.

Kuudesluokkalaisten mielestä kirjastoon kuuluu torin äänet ja siellä on liian kuuma, koska siellä ei ole verhoja. Toivotaan isompaa kirjastoa, jossa voisi olla enemmän raheja ja säkkituoleja. Myös kuutosluokkalaisten mielestä liikuntasali on liian pieni juhlissa. Kuudennen luokan oppilaat käyttävät vapaa-ajalla koulun salivuoroja, nuorisotiloja, oleilevat pihassa ja osallistuvat diskoihin.

Kuudennen luokan mielestä piha on pieni suhteessa oppilasmäärään ja siinä on liikaa asfalttia. Kivoja telineitä ym. on paljon, mutta toisaalta ne vievät kaiken tilan, eikä niitä voi käyttää talvella. Kenttiä on liian vähän ja ne ovat huonoja välituntikäyttöön. Jalkapallon pelaamiseen soveltuvat kentät puuttuvat ja koripallokenttä on liian pieni, varsinkin jos siellä on eri ryhmiä yhtä aikaa. Myös varjoisia paikkoja on pihassa liian vähän. Koulun pihaan toivotaan lisää isoja kenttiä, puita sekä katosaluetta istuskelua varten.

Seitsemäsluokkalaiset ovat päässeet opiskelemaan ulkona ja käytävillä. Yksi luokka on päässyt opiskelemaan luokan ulkopuolelle useassakin aineessa, mutta toinen luokka on päässyt mielestään liian vähän. Luokan ulkopuolella on tehty ainekohtaisia tehtäviä.

Neljä seiskaluokkaa viidestä on sitä mieltä, että luokat ovat sopivan tilavia ja niitä on tarpeeksi. Tilat ovat avaria ja värikkäitä, niitä pidetään kivoina, hyvinä ja jopa loistavina. Kaikki on hyvin. Yksi luokka ilmoittaa, että välillä on vähän ahdasta, tiloissa on kuitenkin

rauhallista. Toinen luokka toivoo enemmän pieniä ja rauhallisia tiloja. Yhdessä vastauksessa toivotaan enemmän pöytiä, tuoleja ja isompia tiloja. Siitä pidetään, että voi opiskella ja työskennellä monella eri tavalla esimerkiksi auloissa ja käytävillä.

Seitsemäsluokkalaiset käyvät vapaa-ajalla nuorisotiloilla, jotka koetaan toimiviksi. Yhden luokan vastauksessa käytettiin välillä myös partiotiloja. Myös koulun pihalla käydään pelailemassa.

Seitsemäsluokkalaiset kokevat pihan pieneksi ja toivotaan lisää lääniä. Yhden luokan vastauksessa pihan todetaan olevan riittävän iso, mutta samalla todetaan, että pitäisi olla enemmän tilaa pelata esimerkiksi jalkapalloa. Myös nurmikenttää tai jalkapallokentälle tekonurmikenttää toivotaan neljässä vastauksessa. Pihassa on paljon telineitä ja muuta tekemistä, mutta toivotaan oleskelutilaa, jossa penkkejä, selkänojallisia tuoleja ja pöytiä. Parkourpihalle toivotaan keinuja ja yläkoululaisille omia oleskelupaikkoja, jossa olisi keinut. Seiskaluokkalaiset toivovat myös lisää pelikenttiä ja -kaukaloa, ulkoliikuntapaikkaa ja enemmän metsää.

Kaikissa seitsemännen luokkien vastauksissa toivotaan kouluun välipala-automaattia, neljässä vastauksessa toivotaan juoma-automaattia ja yhdessä lisäksi kahvilatoimintaa välitunneille. Kolmessa lapussa halutaan lisää oleskelutiloja ja rauhallisia työskentelytiloja nuorisotilan lisäksi, sekä enemmän sohvia ja pehmeitä tuoleja. Yhden seitsemäsluokan mukaan tietokoneet tulisi olla kaikilla opettajilla.

Yksi seitsemäsluokka haluaa koulun pihaan aktiviteettipuiston, trampoliineja sekä parakit pois parkkipaikalta. Muutamassa seitsemäsluokkalaisten vastauksessa vain mielikuvitus on ollut rajana, sillä kouluun toivotaan uima-altaita, saunoja, viiden tähden ravintolaa ja baaria, sekä liukumäkeä 1-3 kerroksen välille.

Kahdeksasluokat ovat opiskelleet aulassa, käytävillä, torilla, nuorisotiloissa, kielistudiossa ja kirjastossa, jossa on luettu, liikuttu, tehty ryhmätöitä ja työskennelty tietokoneilla. Kahdeksasluokkalaisten mielestä yleisesti koulun tilat ovat sopivan tilavia, siistejä ja hyviä sekä tarjoavat mahdollisuuksia opiskelulle ja ryhmätöille. Luokkatilat ovat välillä liian pieniä ja tämän takia joudutaan välillä vaihtamaan luokkaa tilan puutteen takia.

Myös kahdeksasluokkalaiset käyvät nuorisotiloilla, jotka toimivat hyvin. Myös pihalla käydään pelaamassa muun muassa koripalloa, kiipeilemässä parkourpihalla ja katolla. Koulun salissa on pelattu sählyä, koripalloa ja futsalia.

Kahdeksasluokkalaisten mielestä piha voisi olla suurempi, vaikka se onkin hyvä ja monipuolinen sekä laitteita on sopivasti. Koripallokenttä koetaan hyväksi mutta koripallo- ja jalkapallokenttä eivät ole hyvät yhdessä. Ulkokentät ovat harvoin välitunnilla vapaana, jolloin pihalla ei ole kauheasti tekemistä. Kahdeksasluokkalaiset toivovat tekonurmikenttää jalkapallon pelaamiseen ja muutenkin erilaisia pelikenttiä. Jalkapallon pelaamiseen toivotaan maaleja. Yläkoululaisille toivotaan myös lisää vuoroja koripallokentälle. Pihalle halutaan lisää penkkejä, istuma- ja varjopaikkoja sekä enemmän metsäalueita ja luontoa.

Myös kahdeksasluokkalaiset toivovat välipala- ja juoma-automaattia ja oppilaskunnalle kioskia. Tämän lisäksi toivotaan paikkaa, jossa voi harrastaa urheilua, kuten salissa, jota varten se on rakennettu, mutta jossa se on tällä hetkellä kiellettyä. Kahdeksasluokkalaiset toivovat, että jo olemassa olevia tiloja voitaisiin hyödyntää. Lisäksi toivotaan myös isompia luokkia, toista biljardipöytää oppilaiden käyttöön, trampoliinipuistoa ja kauppaa koulun viereen.

Yhdeksäsluokat ovat opiskelleet esimerkiksi käytävillä, ulkona, kirjastossa, auditoriossa, musiikkiluokassa ja kielistudiossa.

Yhdeksäsluokan vastauksista yhdessä on kirjoitettu, että teknisen työn luokka ja kuntosali ovat liian pieniä. Muuten tilat mahdollistavat hyvin opiskelun ja ovat sopivan kokoisia tälle ihmismäärälle. Koulun tilat ovat uudet ja hienot sekä käytävät ovat hyvät. Yhden yhdeksäsluokan mielestä tuoleja, vessoja ja roskiksia on paljon. Pyöreitä pöytiä pidetään epäkäytännöllisinä ja ahtaina sekä ne menevät myös helposti rikki. Rullatuolit ovat huonoja, mutta säädettävät tuolit ovat hyviä. Toisen yhdeksäsluokan mielestä tilat ovat ok.

Suurin osa yhdeksäsluokkalaisista ei käy koululla vapaa-ajalla, vain muutama joskus kuntosalilla tai liikuntahallilla. Koululla käydään pelaamassa myös koripalloa.

Suurin osa toisesta yhdeksäsluokasta piti piha-aluetta hienona, mutta kritiikkiäkin tuli muun muassa siitä, että piha on todella pieni, keinotekoinen sekä ala-astemainen. Pihalla

tulisi olla enemmän luontoa, esimerkiksi puita. Myös yhdeksäsluokkalaiset toivovat isommat kori- ja jalkapallokentät erikseen sekä nurmikenttää. Mopoille halutaan oma alue, johon autot eivät saisi pysäköidä. Yhdeksäsluokkalaiset toivovat myös välipala-automaattia.

Oppilaskunnan mielestä koulun tilat ovat hyvät ja monipuoliset, jolloin oppilaat voivat työskennellä samalla tunnin aikana eri tiloissa. Välituntitiloja ja yksilötyöskentelyyn tarkoitettuja tiloja on kuitenkin liian vähän. Myös luokkahuoneet ovat liian pieniä. Oppilaskunta toivoo kouluun enemmän isoja pöytiä.

Oppilaskunnan mielestä koulun piha-alue ei ole hyvä, koska se koostuu pienistä, hajallaan olevista alueista. Pienemmille oppilaille toivotaan enemmän aktiviteetteja ja koko koululle isommat pelialueet. Asfaltti pelialustana on huono. Parkkipaikka on liian pieni.

Koululla on oppilaskunnan mukaan hyvä järjestää erilaisia tapahtumia. Myös nuorisotilat ovat plussaa, sekä sali ja liikuntasali toimivat myös vapaa-ajan käytössä hyvin.

6.5 ESTEETTISYYS

Kaikkien **viidesluokkien** mielestä koulu on kaunis ja viihtyisä sekä sopii maisemaan. Heidän mielestään koulu on mukavan värikäs. ”Ei tarvitse katsoa arjen harmautta ja väritön koulu ei ole kiva.”. Värikkyyttä tuovat modernit, pehmeät huonekalut sekä muu sisustus. Tilat ovat valoisia, viherkasvit kivoja mutta niitä voisi olla enemmänkin. Yksi viidesluokka toivoo, että koulua ei rakennettaisi palikoista tai laatikoista vaan tiilestä.

Kuudennen luokan mielestä koulu on sisältä kivan värikäs, mutta ulkoapäin koulun pitäisi olla vain yksivärinen, toisaalta pelkkä valkoinen olisi tylsä. Luokissa olevat sälekaihtimet ja verhot ovat ulkonäöltään hienot. Oppilaiden kuvaamataidon töitä pitäisi olla enemmän esillä.

Suurin osa **seitsemäsluokista** kokevat koulun kauniiksi ja viihtyisäksi. Koulu on heidän mukaan muun muassa kivan mallinen ja ihanan värikäs, eli värejä on käytetty paljon. Tosin yhdessä vastauksessa toivottiin erilaista värimaailmaa. Koulun kauneudella on

merkitystä, koska värit piristävät ja inspiroivat sekä antavat motivaatiota. Myös sisustuksella on vähän merkitystä oppilaille, tämä voi vaikuttaa myös koulun valintaan. Vain yhden luokan vastauksessa koulua ei pidetä kovin kauniina tai viihtyisänä. Yhdessä seitsemäsluokan vastauksessa toivottiin lisää taideteoksia näkyville kouluun.

Kahdeksasluokkalaisten vastaukset jakautuvat tasaisesti, kun yhden luokan mielestä koulu on kaunis ja viihtyisä, jossa paljon värejä ja tilojen ulkonäöllä on väliä. Muutaman kahdeksasluokan vastauksessa ei ole osattu tehdä yhteistä päätöstä, sillä vastaukseen on kirjoitettu, että koulu on kaunis ja viihtyisä, koulu ei ole kaunis mutta ihan viihtyisä sekä koulu ei ole kaunis eikä viihtyisä. He pitävät kuitenkin koulua ainakin värikkäänä ja avarana sekä ihan viihtyisänä, mutta kaipaavat kouluun lisää vehreyttä. Yhden kahdeksasluokan mielestä värivalinnat ovat huonoja koulussa. Yhdessä vastauksessa on vastattu lyhyesti ja ytimekkäästi ”on ja ei” kysymykseen ”onko koulu kaunis ja viihtyisä?”.

Yhdeksäsluokkalaisten mielipide on myös jakautunut toisen luokan sisällä. Osan mielestä koulussa on liikaa värejä, jotka eivät sovi yhteen. Tämä tekee tilasta rauhattoman, päätä särkee ja ”perfektionistia sattuu”. Toisen luokan mielestä myös värit ovat huonot, muuten koulu on hyväkuntoinen. Yhdeksäsluokan mielestä koulun olisi voinut rakentaa vähän laadukkaammin, jotta seinissä ei olisi rikkinäisiä laattoja ja haljenneita listoja.

Oppilaskunnan mielestä koulu on kaunis ja viihtyisä, jossa paljon värejä sekä tilat ovat valoisia. Heidän mielestään päiväkodin tiilirakennus ja koulu eivät sovi yhteen. Koulun kalusteet ja seinät eivät ole kestäviä oppilaskunnan mielestä.

LIITTEET

Liite 1. Vanhempien kyselylomake

Kysely

Millä luokalla lapsesi on/ovat?

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 8
- ☐ 9

Koetko lapsesi koulumatkan turvalliseksi?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Mikä on kokemuksesi koulun tilojen väljyydestä/avoimmuudesta ja sen vaikutuksesta lapsesi koulunkäyntiin?

- ☐ Erittäin positiivinen
- ☐ Kohtalaisen positiivinen
- ☐ Kohtalaisen negatiivinen
- ☐ Erittäin negatiivinen

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Koetko koulurakennuksen vaikuttavan sosiaalisiin suhteisiin ja käyttäytymiseen? (esim. lapsesi välitunnit, yhteistilaisuudet jne.)

- ☐ Erittäin positiivisesti
- ☐ Kohtalaisen positiivisesti
- ☐ Kohtalaisen negatiivisesti
- ☐ Erittäin negatiivisesti

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta koulun ja kodin välistä yhteistyötä ajatellen?

- ☐ Erittäin positiivinen
- ☐ Kohtalaisen positiivinen
- ☐ Kohtalaisen negatiivinen
- ☐ Erittäin negatiivinen

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta monipuolista toimintaa ja harrastuksia ajatellen?

- ☐ Erittäin positiivinen
- ☐ Kohtalaisen positiivinen
- ☐ Kohtalaisen negatiivinen
- ☐ Erittäin negatiivinen

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Onko koulurakennus mielestäsi turvallinen?

- ☐ On
- ☐ Ei

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Onko koulurakennus ulkonäöllisesti miellyttävä?

- ☐ On, erittäin
- ☐ On, kohtalaisen
- ☐ Melko epämiellyttävä
- ☐ Hyvin epämiellyttävä

Voit perustella tähän miten ja mitä merkitystä koet sillä olevan?

Minkälainen on kokemuksesi koulurakennuksesta monipuolista toimintaa ja harrastuksia ajatellen?

- ☐ Erittäin positiivinen
- ☐ Kohtalaisen positiivinen
- ☐ Kohtalaisen negatiivinen
- ☐ Erittäin negatiivinen

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Onko koulurakennus mielestäsi turvallinen?

- ☐ On
- ☐ Ei

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Onko koulurakennus ulkonäöllisesti miellyttävä?

- ☐ On, erittäin
- ☐ On, kohtalaisen
- ☐ Melko epämiellyttävä
- ☐ Hyvin epämiellyttävä

Voit perustella tähän miten ja mitä merkitystä koet sillä olevan?

Mikä on kokemuksesi koulun piha-alueiden toimivuudesta?

- ☐ Erittäin positiivinen
- ☐ Kohtalaisen positiivinen
- ☐ Kohtalaisen negatiivinen
- ☐ Erittäin negatiivinen

Voit perustella edellisen kysymyksen vastauksesi tähän. Voit tarvittaessa esittää mm. parannusehdotuksia.

Liite 2. Henkilökunnan kyselylomake

Lapsivaikutusten arviointi koskien Nokian koulurakennushankkeita

Nokian kaupungille ollaan rakentamassa uusia kouluja: Emäkosken koulu ja keskustaan uusi yhtenäiskoulu, jossa yhdistyvät Kankaantaan koulu ja Nokianvirran koulu. Harjuniityn koulu on Nokialla ensimmäinen yhtenäiskoulu, jonka hyvistä ja kenties edelleen kehitettävistä puolista halutaan kuulla ja ottaa huomioon seuraavien suunnitteluissa.

1. Miten olet kokenut tilaratkaisujen tarjonneen mahdollisuuksia toiminnallisuuteen ja erilaisten työskentelytapojen käyttöön?
    a. Opettajan näkökulmasta
    b. Oppilaan näkökulmasta

2. Miten olet kokenut tilojen mitoituksen, avoimuuden/väljyyden vaikuttaneen toimintaan?

3. Onko sinulla parannusehdotuksia edellisiin (1.-2. kohdissa mainittuihin asioihin)?

4. Miten olet kokenut koulurakennuksen vaikuttaneen yhteisöllisyyden tukemiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja käyttäytymiseen? (mieti sekä oppilaiden, että henkilökunnan kannalta)

5. Miten olet kokenut tilaratkaisujen tukeneen
    a. monipuolisen toiminta- ja harrastuskeskuksen syntymistä?
    b. kodin ja koulun välistä yhteistyötä

6. Miten olet kokenut tilaratkaisujen tukeneen turvallisuuden tunnetta? Miten kehittäisit tilaratkaisuja turvallisuusnäkökulmasta?

7. Koetko Harjuniityn koulun esteettiseksi? Miksi? Millä tavalla? Mitä merkitystä sillä on?

8. Tukevatko tilat lasten ja nuorten osallisuutta? Miten?

9. Mitkä sisätilojen tilaratkaisut ovat toimivia alaluokkalaisten, yläluokkalaisten ja henkilökunnan näkökulmasta ja miksi? Mitä parannusehdotuksia uusia koulurakennuksia varten?

10. Miten koulun ruokailutila mielestäsi toimii, mitä hyvää, mitä kehitettävää?

11. Miten koulun piha mitoitukseltaan ja toteutukseltaan toimii alaluokkalaisten, yläluokkalaisten ja opettajien näkökulmasta. Mitä kehitettävää ja mitä kannattaisi uusien koulujen pihojen rakentamisessa huomioida.

12. Millaisena koet oppilaiden koulumatkan turvallisuuden koulun lähiympäristössä?

Liite 3. 5-9 -luokkalaisten kyselylomake

Koontilomake **Luokka_____**

Lapsivaikutusten arviointi koskien Nokian koulurakennushankkeita

Nokian kaupungille ollaan rakentamassa uusia kouluja: Emäkosken koulu ja keskustaan uusi yhtenäiskoulu, jossa yhdistyvät Kankaantaan koulu ja Nokianvirran koulu. Harjuniityn koulu on Nokialla ensimmäinen yhtenäiskoulu, jonka hyvistä ja kenties edelleen kehitettävistä puolista halutaan kuulla ja ottaa ne huomioon seuraavien suunnitteluissa.

Pohtikaa ryhmässänne seuraavia kysymyksiä. Kirjatkaa vastaukset ylös. Miettikää ja kirjatkaa myös parannusehdotuksia.

1. Oletko päässyt opiskelemaan koulun muissa tiloissa kuin omassa luokassa? Mitä olet tehnyt siellä?

2. Mitä mieltä olet koulun tiloista? Ovatko ne esimerkiksi sopivan kokoisia? Tarjoavatko ne mahdollisuuksia opiskella eri tavoin?

3. Onko koulurakennus mielestäsi sellainen, että siellä on helppo olla ystävien kanssa? Mitkä tilat helpottavat sosiaalisia suhteita? Mitä kaipaisit lisää?

4. Miten koulurakennusta voisi mielestäsi parantaa edellä mainitut kysymykset huomioiden? Kirjatkaa parannusehdotukset tähän, jos ette niitä vielä aiempiin kysymyksiin kirjanneet.

5. Onko koulu mielestäsi kaunis ja viihtyisä? Miksi? Onko sillä merkitystä?

6. Miten koulun ruokailutila mielestäsi toimii? Onko siinä kehitettävää?

7. Tunnetko olevasi turvassa koulurakennuksessa? Mikä lisää turvallisuuden tunnetta? Mikä vähentää sitä?

8. Käytkö koululla harrastuksissa tai muuten vapaa-ajalla? Jos, niin mitä käyt tekemässä? Mitä mieltä olet koulurakennuksen toimivuudesta vapaa-ajan toiminnoissa?

9. Mitä mieltä olet koulun piha-alueesta (esim. sen koosta, toiminnoista)? Mitä hyvää pihassa on? Mitä toivoisit sinne lisää?

10. Vaikuttaako koulun piha-alue mielestäsi kaverisuhteisiin? Miten?

11. Puuttuuko koulun rakennetusta ympäristöstä jotakin, joka mielestäsi olisi hyvä olla? Mitä?

12. Onko koulumatkasi mielestäsi turvallinen? Miten koet koulumatkan turvallisuuden koulun lähiympäristössä? Mikä olemassa oleva lisää turvallisuuden tunnetta? Entä mikä vie sitä pois?

13. Mitä muuta haluaisit sanoa koulun rakennettua ympäristöä koskien?

Liite 4. 1-4 -luokkien opettajien ohjeistus

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI HARJUNIITYN KOULUSSA

Hei!

Olemme kolme sosionomiopiskelijaa Tampereen Ammattikorkeakoulusta. Teemme tiedonkeruuta lapsivaikutusten arvioinnista koskien Harjuniityn yhtenäiskoulua. Toiminnan tavoitteena on luotettava tiedonsaanti 1-4 – luokkalaisten kokemuksista liittyen koulurakennuksen tilaratkaisuihin. Tuloksia on tarkoitus hyödyntää päätöksenteossa koskien Nokian uutta tulevaa yhtenäiskoulua.

Mahdollisimman pian, ennen varsinaisen tehtävänannon tekemistä, olisi hyvä jutella koulun tilaratkaisuista ja koulurakennuksesta oppilaiden kanssa. Oppilaita voi pyytää havainnoimaan koulurakennusta ja ympäristöä. Voitte käyttää apuna eri teemoihin liittyviä kysymyksiä (löytyvät alempaa tästä tiedostosta). Oppilaille voi kertoa etukäteen, että havaintoja tehdään siksi, koska heille on tulossa tärkeä tehtävä. Heiltä kysytään mielipiteitä koulurakennuksesta, jotta mielipiteet voidaan huomioida, kun Nokialla suunnitellaan ja rakennetaan uusia kouluja.

Laadimme tämän ohjeistuksen teille opettajille tehtävän toteuttamiseksi. Käytännössä tehtävä toteutetaan kaikille 1-4 -luokkalaisille. Tarkoituksemme on arvioida oppilaiden kokemuksia luovien menetelmien avulla. Yhdessä luokassa oppilaat jaetaan viiteen osaan ja oppilaat tekevät tuotoksen pienryhmissä. Tuotos voi olla piirros, kirjoitus tai molempia. Pienluokille on hieman poikkeava ohjeistus, jotka annamme mielellämme kasvotusten pienluokkien opettajille.

Oppilaat toimivat pienryhmissä, jossa he tuottavat annetun teeman ja kysymysten pohjalta tuotoksen. Tuotos toimii oppilaille ilmaisun välineenä ja apuna havainnollistamaan heidän ajatuksia esitettyyn kysymykseen liittyen. Tuotoksesta ilmenee lasten ajatukset ja toiveet liittyen koulurakennukseen.

Tutkimusmenetelmän laatimista ollaan lähestytty viiden tilaratkaisuihin sidotun ydinteeman kautta, joita ovat:

- Rutiinien sujuvuus (kouluarki)
- Esteettisyys (koulun ulkonäkö)
- Turvallisuus
- Sosiaaliset suhteet (kaverit)
- Toiminnan mahdollistaminen (leikkiminen, liikunta, välitunnit)

Jokaista teemaa kohti on omat kysymykset, joita voi soveltaa ja tarkentaa oppilaille tarpeen mukaan. **1-2 luokkalaisille opettajat valitsevat luokittain yhden teeman. 3-4 luokkien opettajat valitsevat 2-3 teemaa.** Pyritään siihen, että kaikki teemat tulevat käyttöön. **Teemat jaetaan luokille maanantaina 7.5 klo 9.15 - 9.30 opettajainhuoneessa, kun annamme teille yhteiset ohjeistukset.**

Tuotoksen tekemisen jälkeen kirjoittakaa ylös niistä kerrottuja asioita (oli vastaus kuinka mielikuvituksellinen tahansa). Teksti on meille tueksi tulosten analysointia varten, saamme tekstin kautta käsityksen mitä oppilaat ovat halunneet tuotoksen kautta ilmentää. Voitte tulostaa tämän tiedoston ja käyttää tiedoston lopuksi olevia kysymyssivuja työskentelyn tukena. Myös kysymyssivuja voi käyttää oppilaiden kommenttien ja ajatusten kirjaamiseen, jolloin kysymyssivun voi liittää pienryhmän tuotokseen.

Toivomme, että palautatte oppilaiden tekemät tuotokset ja muistiinpanot opettajainhuoneessa olevaan ”lavaprojekti”-lokeroon. Toivomme että merkitsette kaikki tuotokset luokan tunnuksen mukaan. Palautamme tuotokset luokille, kun olemme saaneet käytyä materiaalin läpi. **Tuotokset ja niihin liittyvät dokumentit toivomme palautettavan viimeistään pe 25.5 mennessä.**

Me opiskelijat olemme paikalla koululla aamupäivisin seuraavina ajankohtina: **7.5., 8.5., 14.5., 16.5., 18.5. ja 21.5.**

<u>Teemat ja niihin liittyvät kysymykset</u>

Rutiinien sujuvuus (kouluarki)
Kuljet koulussa esimerkiksi luokasta ruokalaan tai luokasta koulun pihaan.
Millaista koulussa on kulkea paikasta toiseen? Missä tilanteissa koulussa kulkeminen on helppoa?
Missä tilanteissa koulussa kulkeminen on vaikeaa?
Miten säilytät tavaroitasi koulussa? Onko se helppoa/vaikeaa?

Esteettisyys (koulun ulkonäkö)
Mikä on hienon näköistä koulurakennuksessa? Mikä ei ole hienon näköistä koulurakennuksessa?

Turvallisuus
Millainen on koulumatkasi? Mikä tuntuu pelottavalta koulumatkalla tai koulussa?
Mikä tuntuu turvalliselta koulumatkalla tai koulussa?

Sosiaaliset suhteet (kaverit)
Osa kavereista (tai sisaruksista) saattaa olla eri luokilla koulussa. Miten pystyt näkemään muilla luokilla olevia kavereita koulussa? Miten järjestätte yhteisiä pelejä tai leikkejä?

Toiminnan mahdollistaminen (leikkiminen, liikunta, välitunti)
Millainen koulun piha on? Mikä on koulun pihassa parasta? Mikä on koulun pihassa huonoa? Mitä toivoisit koulun pihaan?

Kiitämme yhteistyöstä! Voit ottaa meihin yhteyttä, jos jotain kysyttävää ilmenee!
Minerva Lappalainen, Tommi Vaittinen ja Matias Lindgren